

Stručná rukověť pro katalogizaci starých tisků podle RDA

zpracovala Tereza Paličková

březen 2015

Standards:

Pravidla RDA – soubor metodických pokynů, co a jak zapsat

Formát MARC 21 - kam zapsat

Dotazy ke katalogizaci: <http://www.nkp.cz/>

ISBD (A) International Standard Bibliographic Description = Mezinárodní standardní bibliografický popis pro staré tisky a prvotisky

Zkratky pro katalogizaci:

<http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/schvalene-materialy/def-zkra>

Další materiály:

http://www.nkp.cz/pages/orst_prac_skup.htm

V příkladech je nedefinovaný indikátor označen #. Pokud však pole neobsahuje žádné indikátory, znak # není použit.

Začátek podpole je označen \$.

Opakovatelné pod/pole (O)

Neopakovatelné pod/pole (NO)

Dlouhé názvy v příkladech jsou kráceny.

Přehled polí RDA/MARC 21 – staré tisky

p – údaj je povinný vždy

a – údaj je povinný, pokud je aplikovatelný

LDR		Návěští	p
001		Identifikační číslo	p
003		Identifikátor kontrolního čísla	p
005		Datum posledního zpracování	p
008		Údaje pevné délky	p
		00-05 datum uložení do souboru (RRMMDD)	p
		06 typ data/publikační status (kód)	p
		07-10 datum 1	p
		15-17 místo vydání, produkce nebo realizace (kód země)	p
		35-37 jazyk popisné jednotky	p
		38 modifikace záznamu	p
040		Zdroj katalogizace	p
	\$a	agentura zajišťující původní katalogizaci	
	\$b	jazyk katalogizace	
	\$c	agentura převádějící záznam do strojem čitelné podoby	
	\$d	agentura, která záznam modifikovala (opakovatelné)	
	\$e	použitá pravidla popisu	
041		Kód jazyka (vždy v případě opakovaných výskytů \$a u vícejazyčných publikací)	a
	\$a	kód jazyka textu	a
044		Kód země vydání (vždy v případě opakovaných výskytů \$a, např. u koedic)	a
	\$a	kód země vydání	a
072		Kód předmětové kategorie	
	\$a	klasifikační znak jako součást skupiny Konspektu	
	\$x	slovní označení skupiny Konspektu	
	\$2	kód zdroje - Konspekt	
100		Hlavní záhlaví - osobní jméno	a
	\$a	osobní jméno	a
	\$b	římské číslice	a
	\$c	doplňky ke jménu jiné než data	a
	\$d	data související se jménem	a
	\$q	rozpis iniciál rodného/křestního jména	a
	\$4	kód role	a
110		Hlavní záhlaví - jméno korporace	a
	\$a	jméno korporace nebo jurisdikce jako vstupní prvek	a
	\$b	podřízená složka	a

	\$c	místo konání akce	a
	\$d	datum konání akce nebo podpisu smlouvy	a
	\$g	další různé informace	a
	\$n	číslo části/sekce/akce	a
	\$4	kód role	a
245		Údaje o názvu	p
	\$a	název	p
	\$b	další údaje o názvu	a
	\$c	údaj o odpovědnosti atd.	a
	\$n	číslo označení části/sekce díla	a
	\$p	název části/sekce díla	a
250		Údaje o vydání	a
	\$a	označení vydání	a
264_1		Nakladatel	p
	\$a	místo vydání	p
	\$b	jméno nakladatele	p
	\$c	datum vydání	p
264_2		Distributor	a
	\$a	místo distribuce	a
	\$b	jméno distributora	a
	\$c	datum distribuce	a
264_3		Výrobce	a
	\$a	místo výroby	a
	\$b	jméno výrobce	a
	\$c	datum výroby	a
300		Fyzický popis	p
	\$a	Rozsah	p
	\$b	Další fyzické údaje	
	\$c	Rozměr	
336		Typ obsahu	p
	\$a	slovní označení typu obsahu	p
	\$b	kód typu obsahu	p
	\$2	zdroj	p
338		Typ nosiče	p
	\$a	slovní označení typu nosiče	p
	\$b	kód typu nosiče	p
	\$2	zdroj	p
5XX		Poznámky (povinné pouze v případech jednoznačně vymezených v RDA)	a
	\$a	Poznámka	a
505		Formalizovaná poznámka k obsahu	a

	\$a	text poznámky	
	\$g	Doplňující údaje	
	\$r	Údaj o odpovědnosti	
	\$t	Název	
510		Citace a odkazy	a
	\$a	název zdroje	a
	\$c	lokace ve zdroji	a
655		Žánr/Forma	p
	\$a		p
	\$2		a
700		Vedlejší záhlaví - osobní jméno	a
	\$a	osobní jméno	a
	\$b	římské číslice	a
	\$c	doplňky ke jménu jiné než data	a
	\$d	data související se jménem	a
	\$q	rozpis iniciál rodného/křestního jména	a
	\$4	kód role	a
710		Vedlejší záhlaví - jméno korporace	a
	\$a	jméno korporace nebo jurisdikce jako vstupní prvek	a
	\$b	podřízená složka	a
	\$4	kód role	a
787 08		Související jednotka	a
	\$i	Text návěští	a
	\$a	Hlavní záhlaví	a
	\$t	Název	a
	\$d	Místo a datum vydání	a
	\$w	Identifikační číslo záznamu	a
910		Údaje pro souborný katalog	p
	\$a	sigla vlastníka	p
984		Místo vydání - staré tisky	a
	\$a	Město	
	\$b	Země	
PSP		Označení - staré tisky	p
	\$a	kód druhu dokumentu - RP	p

LDR Návěští (NO)

Pole lze předdefinovat v šabloně. Pro nově vytvořený záznam monografie má tuto podobu:

LDR -----nam-a22-----i-4500

001 Identifikační číslo záznamu (NO)

Pole nemá žádné indikátory a podpole. Systémové kontrolní číslo přiděluje instituce záznamu při jeho vytváření nebo distribuci.

Př.:

001 stt20150132007

003 Identifikační číslo knihovny pro formát MARC21 (NO)

Kód agentury, jejíž systémové kontrolní číslo je uvedeno v poli 001.

*Lze předdefinovat v šabloně

Př.

001 stt20150132007

003 CZ-PrNK

005 Datum posledního zpracování záznamu (NO)

Pole nemá žádné indikátory a podpole. Obsahuje 16 znaků (včetně desetinné tečky), určujících datum a čas poslední transakce záznamu, ve tvaru RRRRMMDDHHMMSS.F.

Př.:

005 20150217182314.0

040 Zdroj katalogizace (NO)

Pole lze předdefinovat v šabloně.

Př.:

040 \$aABA001\$bcze\$erda

008 Údaje pevné délky - specifikace pro knihy (NO)

Pole nemá žádné indikátory a podpole, údaje jsou definovány pozicí. Celé pole obsahuje 40 pozic.

pozice 06 **Typ data/Publikační status**

Jedno datum

e podrobné datum

s jedno známé/pravděpodobné datum (*přednastaveno v šabloně*)

Složená data

i data zahrnutá ve sbírce

k data většiny sbírky

m rozmezí dat (u vícedílných popisných jednotek)

p datum distribuce/zveřejnění/vydání a datum produkce/nahrávky, pokud jsou odlišná

r datum reprintu/reedice a datum původního vydání

t datum vydání a datum copyrightu

Neznámá data

n neznámá data (tj. v poli 264 není uvedeno žádné datum; používá se např. u speciálních typů dokumentů)

q nejisté datum (rok vydání neznámý, ale lze určit přibližné rozmezí let vydání)

pozice 07-10 **Datum 1**

pozice 11-14 **Datum 2**

Je-li uveden rok vydání nebo známe přibližný rok, vyplníme na pozici 06 kód „s“. Stejně postupujeme, pokud na knize rok vydání uveden není a dataci se podaří zjistit z jiného zdroje.

Pokud nelze žádným způsobem rok vydání zjistit, musíme jej alespoň odhadnout a napsat do pole 008 roky, mezi kterými dílo pravděpodobně vyšlo. Do kolonky „1. datum vydání“ dolní mez a do „2. datum vydání“ horní, navíc na pozici 06 (typ data) přepíšeme písmeno „s“ na „q“.

Nemůžeme-li zjistit ani rozmezí let, kdy dané dílo vyšlo, stanovíme alespoň století.

Př.: 008/06 **q**

008/07-10**16uu**

264 1 \$c [17. století?]

Máme-li dílo, které vycházelo po dobu několika let, bude v poli 008 uveden celý časový rozsah, ovšem na pozici 06 je třeba přepsat „s“ na „m“ nebo „q“ (pokud nevíme přesné roky vydání).

Př.:

008/06 **q**

008/07-10**174u**

008/11-14**176u**

264 1 \$c [mezi 1740 a 1760?]

pozice 15-17 **Místo vydání, produkce nebo realizace**

Obsahuje dvou- nebo tříznakový kód země, kde byla kniha vydána.

Pokud nelze určit provenienci, vyplníme kód „xx“ (= neznámé místo).

Vyšlo-li dílo ve **více než v jedné zemi**, je nutno vyplnit i pole **044**.

pozice 35-37 **Jazyk dokumentu**

Obsahuje dvou- nebo tříznakový kód jazyka dokumentu.

Pokud je v díle souběžný výskyt **dvou nebo více jazyků** nebo je dílo **překladem**, musíme vyplnit ještě pole **041**.

008 150217s1784----gw-----e-----///-/-fre--

041 Kód jazyka (0)

Indikátory

1. indikátor: indikátor překladu

0 není / neobsahuje překlad

1 je / obsahuje překlad

2. indikátor: kódovník jazyků MARC

Kódy převzaty z kódovníku MARC

7 Zdroj kódů uveden v \$2

Podpole

\$a Kód jazyka textu (0)

Opakovatelné pro zápis všech jazyků textu v dokumentu. Kódy se zapisují v pořadí podle významnosti zastoupení jazyka v textu, jinak podle abecedy.

\$h Kód jazyka originálu (0)

Kód(y) jazyka originálu se zapisují za kód(y) jazyka předlohy.

\$k Kód jazyka překladu zprostředkujícího původní text (0)

Kód(y) jazyka předlohy se zapisují před kód(y) jazyka originálu

Je-li popisná jednotka originálem v jediném jazyce, uvádí se kód tohoto jazyka pouze v poli 008/35-37 a pole 041 se již nezapisuje. V případě dokumentu ve více jazycích, překladu, s cizojazyčnými resumé, apod. se všechny kódy jazyků zapisují do příslušných podpolí v poli 041 a na pozicích 008/35-37 se zapisuje pouze kód dominantního jazyka popisné jednotky.

Používá se kódovník MARC.

V případě potřeby lze zapsat textovou poznámku o jazyku popisné jednotky v poli 546.

Ale: poznámka o jazyku předlohy překladu se zapisuje ve všeobecné poznámce 500.

V případě vícejazyčných publikací se doporučuje rozpis kódů jazyků (tedy nikoli použití kódu *mul*).

*Vyplňujeme pouze v případě, že je dokument ve více jazycích nebo obsahuje překlad.

POZOR!! Pokud použijeme pole 041, musí se v prvním **podpoli a** zopakovat jazyk, který jsme uvedli v poli **008**.

Př.:

041 1# \$a ger \$h lat *dílo původně v latině přeloženo do němčiny*

041 0# \$a ger \$a lat *dílo obsahuje současně německý i latinský text*

041 1# \$a cze \$a ger \$h ger *souběžný český a německý text, český text je přeložen z německého originálu*

041 0# \$a cze \$a fre *dvoujazyčný slovník česko-francouzský*

041 1# \$a cze \$k ger \$h lat *překlad německého překladu latinského originálu*

044 Kód země vydání (NO)

V české praxi se používají pouze kódy na úrovni zemí, nikoli nižších geografických oblastí.

Vypisujeme pouze v případě více zemí vydání. V prvním **podpoli a** zopakujeme kód uvedený v poli 008, v dalším **podpoli a** uvedeme další kód.

Používá se kódovník MARC.

Př.:

044 \$a xr \$a gw   *země vydání Česko a Německo*

072 Kód předmětové kategorie (O)

Indikátory

1. indikátor: nedefinován
2. indikátor: kód zdroje
7 - zdroj specifikován v podpoli \$2

Podpole:

- a Klasifikační znak jako součást skupiny Konspektu
- x Slovní označení skupiny Konspektu
- 2 Kód zdroje

Pole je opakovatelné, používají se dvě skupiny Konspektu pro zařazení dokumentu nebo informací v něm obsažených do oboru (věcná charakteristika dokumentu) a do kategorie dokumentů (formální charakteristika dokumentu).

1 výskyt pole předdefinován - pro staré tisky (do r. 1800) **NEMĚNIT** *

072 02 \$a 094
\$x Staré tisky
\$2 Konspekt
\$912

*U tisků 19. století -(rok vydání 1801 a výše) změnit na:

072 02 \$a 094.5
\$x Tisky (19. století)
\$2 Konspekt
\$9 12

Další výskyt je možné doplnit dle [tabulky skupin Konspektu](#):

*Do podpole *a* vyplnit číslo skupiny Konspektu a přes CTRL+F3 stáhnout autoritní podobu celého hesla - dále již neupravovat!

072 02 \$a 94(100)
\$x Světové dějiny
\$2 Konspekt
\$9 8

072 02 \$a 34
\$x Právo
\$2 Konspekt
\$9 16

100 Hlavní záhlaví pro osobní jména (NO)

Indikátory

1. indikátor:

0 jméno pod rodným, křestním jménem

1 jméno pod příjmením

3 pod jménem rodu

2. indikátor: nedefinován

Podpole

a Osobní jméno (NO)

b Římské číslice (NO)

c Doplnky ke jménu jiné než data (O)

d Data související se jménem (NO)

q Rozpis iniciál rodného/křestního jména nebo úplnější forma jména (NO)

4 Kód role

Interpunkce

\$a \$b, \$c, \$d \$4

\$a Karel \$b IV., \$c český král a římský císař, \$d 1316-1378 \$4 aut

\$a \$q(), \$d \$4

\$a Šalda, F. X. \$q (František Xaver), \$d 1867-1937 \$4 aut

\$a, \$c, \$d \$4

\$a Arnošt z Pardubic, \$c pražský arcibiskup, \$d 1297-1364 \$4 aut

\$a, \$d \$4

\$a Sobrino, Francisco, \$d činný 1703-1734 \$4 aut

Pole obsahuje:

- jméno jediného autora tisku,
- jméno autora uznaného za hlavního tvůrce intelektuálního nebo uměleckého obsahu tisku (nezáleží na pořadí či umístění na titulním listu),
- jméno autora uvedeného na prvním místě, jestliže je více autorů a ani jeden nebyl uznán za hlavního,
- jméno autora prvního díla v případě více děl vydaných dohromady bez společného titulu.

U starých tisků může též obsahovat:

- u polemik, komentářů, výkladů atd., nezáleží, zda tisk obsahuje celý text či části textu komentovaného díla - jméno autora polemiky, komentáře apod.,
- u výkladů, kázání a jiných napsaných jinou osobou, než osobou přednášející - jméno autora výkladu, kázání apod. (pokud to není fiktivní osoba),
- u překladů - jméno autora originálu,
- u volných přepracování, adaptací, textů vycházejících z jiných prací - jméno autora adaptace, je-li hodně odlišný od původního textu, má jiný název či odlišný literární styl,
- u výkladů Evangelíí (perikop), autorských katechizmů - jméno autora,
- u korespondence - jméno odesílatele (autora korespondence),
- u libret - jméno autora textu,

- u pokračování, supplementů, indexů publikovaných nezávisle na základním díle - jméno autora těchto dodatků,
- u tisků obsahujících rovnocenně text a ilustrace od různých osob (např. emblematika) - jméno osoby označené za hlavního tvůrce, není-li takto žádná označena, tak jméno osoby uvedené na prvním místě,
- u neúředních sbírek přepisů právních, administrativních, státních, městských atd., nařízení, konstitucí (světských, synodálních, církevních) i jejich soupisů, deníků, sněmovních promluv a podobných kompendií - jméno tvůrce sbírky - vydavatele,
- u úředních dokumentů - vládních, zákonodárných, administrativních, daňových (např. edikty, dekrety, mandáty, ...) vyhlášené panovníkem, nebo nižším správním činitelem - jméno osoby vyhlášující tento dokument (panovník, vládní úředník, hejtman, městský úředník, ...),
- u úředních dokumentů církevní správy (buly, breve, pastýřské listy, ...) - jméno osoby, která je vyhlásila (papež, biskup, ...),
- u disertací, akademických tezí - jméno autora práce (respondenta, defendenta).

V záznamech pro vydání prací různých autorů bez společného názvu, obsahuje pole 100 jméno autora díla, které je v poli 245 nebo na prameni uvedené první. Prvního autora uvádíme v poli 100, další v poli 700.

V záznamu může být pouze jedno pole 100 a současně s ním se nesmí v jednom záznamu vyskytovat ani pole 110, 111 nebo 130.

Je-li osoba zapsána jako selekční údaj v poli 100 nebo 700, měla by o ní být zmínka také v popisných údajích – nejčastěji v poli 245, v poli 264, někdy též v poznámkách (pole oblasti 5XX).

Pole 100 se nevyplňuje v záznamech pro:

- antologie,
- vydání prací různých autorů pod společným názvem.

Zapisujeme:

celé jméno (konvertované) do **\$a**,

římskou číslici (u panovníků) do **\$b**,

doplňky (svatý, český král, vdova, ...) do **\$c**,

životní data do **\$d**,

do podpole **\$4** zapisujeme kód role

aut

ctg \$6kartograf

dis \$6defendent

lbt \$6libretista

Pole 100 je selekčním údajem, pro jehož vytváření slouží soubory jmenných a věcných autorit. Katalogizátor při zápisu selekčních údajů používá vždy v první řadě dostupné soubory autorit (jmenné i věcné).

!! Je-li u jména faktická nebo katalogizační chyba (zjistíme přesnější bio data, ale v autoritním záznamu chybí; podoba jména neodpovídá pravidlům RDA, ale dříve

používaným pravidlům AACR2R, případně starším standardům používaným před rokem 1996 apod.), neopravujeme, převezmeme autoritní podobu, ale na chybu upozorníme.

Zápis údajů:

Jména obsahující prefixy a/nebo předložky:

Afrikánština - prefix se zapisuje na začátku jména

Von Breitenbach, Friedrich

Čeština a slovenština (obvykle se jedná o předložku)

- česká interpretace: předložka se zapisuje na začátku jména, ale je vyloučena z řazení

<<ze>> Žerotína, Karel

Nizozemština a vlámsština - prefix "ver" se zapisuje na začátku jména, ostatní prefixy se zapisují až na konec jména

Reve, Gerard Kornelis van het

- u nizozemských autorů, jejichž jméno je cizího původu se prefix zapisuje na konec jména

- u belgických autorů, jejichž jméno je cizího původu, se řídíme instrukcemi pro příslušný jazyk, z něhož jméno pochází

Angličtina - prefix se zapisuje na začátek jména

Du Maurier, Daphne

Von Braun, Wernher

Francouzština - člen nebo předložka stažená se členem se zapisuje na začátku jména

- pouze samotná předložka se zapisuje na konec jména

La Fontaine, Jean de

Němčina - u jmen německého nebo nizozemského původu se člen nebo předložka stažená se členem zapisuje na začátek jména

Zur Linde, Otto

- samotná předložka se zapisuje na konec jména

Goethe, Johann Wolfgang von

- u jmen jiného než německého nebo nizozemského původu je prefix na konci jména

Du Bois-Reymond, Emil

Italština - u současných jmen se prefix zapisuje na začátek jména

Da Ponte, Lorenzo

- u středověkých a raně novověkých jmen ověřte v příručkových pramenech

Medici, Lorenzo de'

- je-li použit jako vstupní prvek italský šlechtický titul obsahující předložku, předložka se nezapisuje na začátku jména

Portugalština - prefix se zapisuje na konec jména

Santos, João Antonio Correia dos

Rumunština - prefix "de" se zapisuje na konec jména

Hurmuzaki, Eudoxiu de

- v ostatních případech se prefix zapisuje na začátek jména

A Mariei, Vasile

Skandinávské jazyky (dánština, norština, švédština) - je-li prefix skandinávského, německého nebo nizozemského původu, zapisuje se na konec jména (s výjimkou nizozemského “de”)

Linné, Carl von

- v ostatních případech je prefix na začátku jména

La Cour, Jørgen Karl

Španělština - pokud je prefixem pouze gramatický člen, zapisuje se na začátek jména

El Bravo, Pancho

- v ostatních případech se prefixy zapisují na konec jména

Casas, Bartolomé de las

Jiné prefixy než gramatické členy nebo předložky se zapisují na začátek jména, jsou vstupním prvkem.

\$a MacDonald, Betty, \$d 1908-1958

Řecká nebo latinská jména - objevuje-li se jméno autora v řecké nebo latinské formě i v národním jazyce, zvolíme formu nejčastěji se vyskytující v příručkových pramenech. V případě pochybností se použije latinská/řecká forma u autorů činných převážně před rokem 1400 a podoba jména v rodném/přijatém jazyce autora u osob činných po roce 1400.

Jedná-li se o jméno neobsahující příjmení a v českých příručkových pramenech existuje běžně užívaná česká forma jména, použijeme tuto českou podobu.

\$a František z Assisi, \$c svatý, \$d 1182-1226

Jména neobsahující příjmení (první indikátor 0)

Jména typu Dante Alighieri, Jan ze Žatce, obvykle se jedná o středověká a šlechtická jména.

Existuje-li u autorů popisovaných pod křestním/rodným jménem běžně používaná česká forma, zapíše se v této podobě:

\$a Alžběta \$b II, \$c britská královna

Ale:

\$a Juan Carlos \$b II, \$c španělský král

Jména sestávající z iniciál, jednoho slova nebo fráze

Je-li autor znám pod iniciálami, slovem nebo frází, zapíše se tento údaj jako jméno v podpoli \$a. První indikátor bude mít hodnotu 0.

Zápis životních dat

*Smith, John, **asi** 1837-1896*

*Smith, John, 1837-**asi** 1896*

*Smith, John, **asi** 1837-**asi** 1896*

Smith, John, 1825-   známe jen datum narození

Smith, John, -1859   známe jen datum umrtí
Johnson, Carl F., činný 1893-1940
Seneca, Lucius Annaeus, asi 4 př. Kr.-65 po Kr.

Př.:

100 1# \$a Retzius, Anders Johan,
\$d 1742-1821

100 1# \$a Francisco de Santa Cruz,
\$d 16. století *dříve 16. stol.*

100 1# \$a Paganini, Paganino,
\$d -1538   *dříve zemř. 1538*

100 0# \$a Jan Nepomucký,
\$c svatý,
\$d asi 1340-1393   *dříve ca 1340-1393*

100 0# \$a Apicius, Marcus Gavius,
\$d 3.století-4. století

100 0# \$a Jindřich
\$b I.,
\$c francouzský král,
\$d 1031-1060

110 Hlavní záhlaví / jméno korporace (NO)

Indikátory

První indikátor: indikátor formy jména

0 Invertovaná forma jména

1 Jméno jurisdikce

2 Jméno v přímém pořadí

Druhý indikátor: nedefinován

Podpole

a Jméno korporace nebo jurisdikce jako vstupní prvek (NO)

b Podřízená složka (O)

4 Kód role

Interpunkce

\$a. \$b \$4

\$a \$4

Obsahuje:

- název jediné korporace,

- je-li uvedeno více korporací, uvede se korporace, která je uznána za hlavní nebo ta, která je uvedena jako první.

Jako korporace se zapíše i v případě, že podoba názvu je shodná s osobním jménem a je jasné, že se jedné o korporaci (firmu, ...)

U starých tisků může též obsahovat:

- u oficiálních tisků vydávaných správními (církevními či státními) institucemi

(centrálními nebo krajovými), sdruženími (např. statuta, soupis členů, programy činnosti, ...) - název daného orgánu (korporace),

- u předpisů, regulí, církevních statut, bratrstev, apod. - název kongregace, bratrstva, ...,

- u konferencí - název konference,

- u oficiálních dokumentů škol a akademií, jako programy, spisy žáků a vyučování, pozvánky na slavnosti, atd. - název školy, akademie.

V nejistých případech, zda daný dokument splňuje tato kritéria, zůstane pole 110 nevyplněno.

Názvy korporací vyskytujících se v tisku a zaznamenaných v záznamu v poli 245, 264 nebo 5XX, se uvedou v poli pro vedlejší záhlaví 710.

Př.:

110 2# \$a Katolická církev. \$b Papež (1513-1521 : Lev X.) \$7 ko2004226711 \$4 aut

245 10 \$a Regula Cancellarie Ap[osto]lice S[anc]tissimi. d[omi]ni. n[ost]ri. d[omi]ni.

Leonis Pape sup[er] reuocatione reseruatiu[m] unionu[m] incorporatiu[m] gratias expectatiuas &c.

110 2# \$a Jezuité \$7 kn20010710123 \$4 aut

245 10 \$a Catalogue des livres de la bibliotheque de la Maison professe des ci-devant
soi-disans jesuits

245 Údaje o názvu a odpovědnosti (NO)

Indikátory

1. indikátor:

0 Vedlejší záhlaví se nevytváří (*záznam neobsahuje žádné hlavní záhlaví 1XX*)

1 Vedlejší záhlaví se vytváří (*záznam obsahuje hlavní záhlaví 1XX*)

2. indikátor:

0-9 Počet znaků vyloučených z řazení (mluvnické členy prvním slovem názvu)

Podpole

a Název (NO)

b Další údaje o názvu (NO)

c Údaj o odpovědnosti (NO)

h Obecné označení druhu dokumentu (NO)

n Číslo části/sekce díla (O)

p Název části/sekce díla (O)

Interpunkce předcházející jednotlivým podpolím:

Hlavní název

: podnázev

= souběžný název

. číslo části

, název části

/ údaje o odpovědnosti

\$a Název : **\$b** podnázev = souběžný název : souběžný podnázev

\$a Název = **\$b** souběžný název

\$a Název. **\$p** Název části

\$a Název. **\$n** Číslo části, **\$p** název části

\$a Název. **\$n** Číslo části, **\$p** název části / **\$c** první údaj o odpovědnosti ; druhý údaj o odpovědnosti

(*příslušné interpunkční znaménko se vždy zapíše na konci předcházejícího podpole*)

Preferovanými prameny popisu jsou v tomto pořadí: titulní stránka, kolofon, vazba, záhlaví. Pokud údaje nejsou uvedeny v preferovaných pramenech, přebírají se odkudkoliv z provedení. Pokud jsou zapsané údaje převzaty z jiného zdroje, než je popisované provedení, zapisují se do hranaté závorky.

Údaje se zapisují přesně tak, jak se vyskytují na provedení - včetně chyb a překlepů.

Správný údaj se pak zapisuje jako varianta názvu nebo poznámka.

Údaje z titulní stránky je třeba rozčlenit do jednotlivých podpolí. Tedy na hlavní název (\$a), další názvové údaje (\$b), údaje o odpovědnosti, tj. o autorovi, překladateli, sestaviteli atd. (\$c).

a – název

Podpole \$a je neopakovatelné. Je povinným údajem byť doplněný katalogizátorem. Obsahuje hlavní/první název a alternativní název.

Součástí hlavního názvu bývá někdy **alternativní název**. Je to druhá část názvu spojená s první částí výrazem „aneb“, „čili“ nebo jeho ekvivalentem v jiném jazyce. Alternativní název začíná vždy velkým písmenem bez ohledu na to, jak je to v tisku. Interpunkce se zachová tak, jak je v popisovaném tisku. Je-li potřeba, uvedeme alternativní název v poli 246 jako selekční údaj.

Výrazy uvozující alternativní název:

aneb, čili, nebo, tj.

oder, das ist, sonst

or

ou

quod est, aut, seu, sive

Př. :

245 10 \$a Erōtikōn Achilleōs Tatiū Sive De Clitophontis et Levciippes Amoribus Libri VIII

245 10 \$a Johann Amos Comenius sogenannter Vorhof der Thüre den Sprachen, Oder kurzer Eingang zu der Sprachenkenntniß, ...

245 10 \$a Biblj Česká, to gest : Swaté Pjsmo, podle starožitného, a obecného latinského od všeobecné Cýrkwe Swaté ržjmské potwrzeného a vžjwaného přeloženj

Zápis údajů:

Název zapisujeme celý a nevynecháváme v něm žádná slova.

Název se opisujeme tak, jak je v popisovaném provedení. Zachovávají se velká a malá písmena, číslice, všechny litery a znaky, které je možné zapsat přes klávesnici (CTRL+K). Výjimku tvoří akcenty u latinských slov - nezapisují se.

Je-li majuskulami tištěna jen část titulu - opsat, tak jak to je (co je majuskulami přepsat majuskulami, zbytek tak jak je v tisku.)

Je-li celý titulní list tištěn majuskulami – možno opsat dle gramatiky příslušného jazyka a v poznámce uvést, že je titulní list tištěn majuskulami (verzálami).

Necháváme malé písmeno u vlastních názvů, je-li to tak v tisku.

Interpunkci zapíšeme tak, jak je v popisovaném tisku, ale:

= v německých slovech se nahrazuje -

/ ve smyslu čárky se nahrazuje ,

Grafické vyjádření (ligaturu) et přepsat jako [et]

ale

& pomocí ALT+38

ß na konci neplést s tz (v některých případech graficky velmi podobné)

abreviatury rozepisovat v [ ]

(Iudiciu[m]”, a ne „Iudiciū”; „c[a]eterarum”, ne „ceterarum”, „Lipsi[i]”, a ne „Lipsi”)

Zkrácená slova se zapisují, tak jak jsou v tisku.

Nezapisují se počáteční či koncové fráze, které se netýkají titulu (In nomine Domini, zkratky Q.D.B.V., citáty, imprimatur atd.) - může se uvést do poznámky - pole 500.

Při přepisu titulů tištěných nelatinkovým písmem se řídíme materiálem *Doporučení pro přepis nelatinkových do latinky* (kopie tabulek pro přepis alfabety a kurentu)

Zkratky FF (ve smyslu fratres) a SS (ve smyslu sanctus) se zapisují velkými písmeny.

Ligaturu æ lze přepsat jako ae.

Chronogram, se přepisuje tak, jak je uveden v knize (tj. včetně velkých písmen) a do pole 500 \$a Rok vydání v chronogramu.

245 10 \$a Pla QVaDragesIma Aeterna Veneratione, PatlentI lesV ConseCrata.

\$nPars Prima /

\$c Authore: Godefrido Bilowski Sacerdote Ecclesiastico, Proto-Notario Apostolico

500 \$a Rok vydání v chronogramu.

Takto ne: ~~HLasi DVChownI LabVtē, K gIstēMV SpasenI prospěssnI, [=1720] To gest: Kázanj Nedělnj Y Swátečnj, Skrz celý Adwent / OD BILé, a staré LabVtē, SLVžebnlka Vstavlěnlho GoDefrIDA BILowského [=1721]. Anno ut supra~~

Název v transkribované podobě zapíšeme, je-li to nutné, do pole 246.

Je-li uvedeno více názvů od stejného autora, zapisují se další v podpoli 245b. Je-li další název od jiného autora, zapíšeme název a dalšího autora do 245c a do pole 700.

245 10 \$a MICHAELIS ETTMULLERI PHILOS. ET MEDIC. DOCTORIS, Hujusque in Alma Lipsiensi ACADEMIA Proff. Publ. & Practici olim per omnem Europam Celeberrimi, OPERA MEDICA THEORICO-PRACTICA, MICH. ERNESTUS ETTMULLERUS FILIUS, PHILOSOPHIAE & MEDICINAE DOCTOR, Anatomiae & Chirurgiae in eadem Academia Lipsiensi Professor Publicus Extraordinarius, & Illustris Academiae Leopoldinae Naturae Curiosorum Collega, INNUMERAS, QUIBUS HACTENUS SCATUERUNT, MENDAS sustulit, Hiulca supplevit, Luxata restituit, Superflua delevit, Aliquot ex Manuscriptis Paternis Tractatus addidit.
\$n TOMUS QUARTUS /

\$c EDITIO NOVISSIMA. QUAM PLURIBUS COMMENTATIONIBUS, VARIARUM MATERIARum Connexionibus, Correctionibus, in Medicamentorum Praescriptionibus praeprimis essentialibus, ac tamen in aliis omnibus Editionibus, magno Juniorum Medicorum damno, neglectis ; ut & Notis Practicis Selectioribus illustravit, JOH. JACOB. MAGNETUS, MED. DOCTOR & SERENISS. ac POTENTISS. REGIS PRUSSIAE ARCHIATER. Opus in IV. Tomos distributum

246 30 Opera medica theorico-practica. \$n Tomus quartus

\$a Oratio de novae apud Europaeos monarchiae, pro tempore et ad infrigendam Turcicae dominationis impotentiam et ad stabiliendum Christianae statum utilitate /

\$c Auctore Andrea Hojo Brugense, Regio graecarum literarum apud Duacenses Professore

\$a Justior Vir Omnium et omnibus virtutibus insignitus. Id est Universaliter Justus Advocatus Divus Ivo, Senatu, Populoque Academico Universitatis Carolo-Ferdinandae Panegyrici expositus /

\$c In Basilica Teinensi B. Virginis Pragae a Joanne Carolo Hubalek, I.U. Auditore

\$a 245 10 \$a Pest-Ordnung, Oder der gantzen Gemein Nutzlicher Bericht vnd Gutacht, Von der Eigenschafft und Vrsachen, der Pestilentz IN GENERE: Wie dieselbige zu erkennen, auch mit was Maaß, vnd Mittlen Jederman derselben vorzukommen, sich dafür bewahren und hütten, oder da sie einen angegriffen, wiederumb könne außgetrieben und geheylet werden /

\$c Auß deß Herrn MAGNIFICI Hochberühmt- vnd Hochgelehrten Herrn JOANIS GUILIELMI MANNAGETTAE, PHILOSOPHIAE & MEDICINAE DOCTORIS Seeligen, MANU SCRIPTIS genommen ; Vnd durch den Herrn PAULUM DE SORBAIT, Philosophiae & Medicinae Doctorem, p.t. Facultatis Medicae DECANUM, &c. fleissig revidirt, approbirt, vermehret. Vnd Auß Anordnung Der Löblichen Ständ deß Ertz-Hertzogthumbs Oesterreichs vnder der Ennß, in den Druck verfertiget. ANNO pestls Vlnnae se Vere grassantls, & pLVrIMos non aVDIta strage InterfIClentis

500 ## \$a Datum vydání v chronogramu.

Je-li **nedílnou součástí názvu knihy jméno autora**, potom údaje o autorovi v podpoli \$c neopakujeme. Pokud takovýto název začíná vlastním jménem autora, přidáme jako **další selekční údaj pole 246** – variantní název, kde bude zapsán vlastní název bez jména autora.

245 10 \$a Sancti Antoni Archiepiscopi Florentini ordinis praedicatorum Summa theologica in quatuor partes distributae, ad vetustiores libros exacta

246 3# \$a Summa theologica in quatuor partes distributae, ad vetustiores libros exacta

Mluvnické členy prvním slovem názvu

Začíná-li název **mluvnickým členem**, je třeba tento člen vyloučit z řazení pomocí hodnoty 2. indikátoru. Hodnota indikátoru označuje počet znaků, které potřebujeme vyloučit z řazení, počítá se i mezera.

245 04 \$a *The religion*

245 04 \$a *Die Wissenschaft*

245 02 \$a *A report*

245 02 \$a *L'Histoire* (apostrof zapíšeme vždy klávesovou zkratkou **ALT+39!!**)

b – další názvové informace

Obsahuje ty údaje z titulní stránky, které již nejsou součástí hlavního názvu popisovaného dokumentu (podnázev).

Může obsahovat další názvy téhož autora následující za prvním názvem (v popisných jednotkách bez společného autora), souběžné názvy (nejčastěji u vícejazyčných děl) a další názvové informace, tj. údaje až k prvnímu údaji o odpovědnosti nebo číselnému označení či názvu části.

245 14 \$a *Die Ausgewanderten :*

\$b *Eine heroisch Komische Oper in zwey Aufzügen für das k. landständische Theater /*

\$c *Unter der Leitung des Dominik Guardasoni*

245 14 \$a *Der Streit der Facultäten :*

\$b *in drey Abschnitten /*

\$c *von Immanuel Kant*

245 10 \$a *Kleine Schriften zu vergleichenden Physiologie und Anatomie und*

Naturgeschichte gehörig :

\$b *Mit einer Kupfertafel /*

\$c *von Joh. Friedr. Blumenbach Königl. Grossbritt. Hofraths ; Uibersetzt und herausgegeben von D. Joh. Gottfr. Gruber*

!! Pokud za takovýmto údajem následuje jmenný údaj, už to není další názvová informace, ale údaj o odpovědnosti. Tento údaj pak bude v podpoli \$c.

c – údaje o odpovědnosti + další dílo od dalšího autora

Obsahuje údaje o odpovědnosti, tzn. osoby nebo korporace odpovědné za intelektuální nebo umělecký obsah popisované jednotky (autor, spoluautor, překladatel, editor, ilustrátor apod.) nebo za realizaci díla; korporace, od nichž pochází obsah jednotky (katalog sbírek, ročenka instituce, přehled činnosti apod.)

Může (po tečce a dvou mezerách) obsahovat název dalšího díla (od jiného autora) - za údaji o původcích prvního díla by následovala další díla od jiných autorů: zaznamená se tehdy, když jsou na titulní stránce (nebo listech) knihy zmíněna další díla v knize obsažená. Jde zpravidla o přitisky a přídavky. **Neplést s konvoluty a přívazky!**

Údaj o odpovědnosti vyskytující se v publikaci na jiném místě než na titulní stránce, se do pole 245 nezaznamenává, ale uvede se do poznámky.

Údaj převzatý mimo publikaci se zaznamená jen v poznámce (popř. v polích 100/110 resp. 700/710).

Jako údaj o odpovědnosti se zapíše i údaj bez konkrétního jména (sepsáno od jednoho kněze).

Jsou-li v prameni popisu uvedeny osoby nebo korporace s různou funkcí (autor a ilustrátor, autoři a editor), zapisují se v pořadí uvedeném na hlavním prameni popisu, popřípadě podle logického pořadí. Jména těch, kteří zastávají stejnou funkci, budou zapsána jako jeden údaj o odpovědnosti, ostatní (s jinou funkcí) budou zapsáni v dalších údajích o odpovědnosti (tj. za středníkem s oboustrannou mezerou).

Na titulním listě knihy je:

Secreta secretorum Raymundi Lullii et Hermetis Philosophorum in libros tres divisa. Cum opusculo D. Thomae Aquinatis de Esse et Essentia mineralium et Cornelii Alvetani Ansrodii de conficiendo divino Elixire libellus ...

Pole 245 bude potom vyplněno takto:

\$a Secreta secretorum Raymundi Lullii et Hermetis Philosophorum :

\$b in libros tres divisa /

\$c Cum opusculo D. Thomae Aquinatis de Esse et Essentia mineralium . Et Cornelii Alvetani Ansrodii de conficiendo divino Elixire libellus ...

\$a Kleine Schriften praktischen Inhalts /

\$c Johann Peter Frank ; aus dem lateinischen übersetzt von Joseph Eyerel

n – číslo svazku

Obsahuje označení části díla (převážně u vícesvazkových děl). Zapisuje se tak, jak je uvedeno v knize (slovně, římsky, arabsky, ...), nezkracuje se.

\$n Tomus primus

\$n 3. Teil

\$n VII. Band

p – název svazku

Zapisuje se tak, jak je uvedeno v knize. Je-li v jednom fyzickém svazku více částí, rozlišujeme, zda se jedná o přívazky nebo přitisky nebo u děl se společným názvem o obsah.

Podpole není selekční, název části se zapíše jako variantní název v poli 246.

Podnázev části se zapíše po dvojtečce s oboustrannou mezerou též v tomto podpoli.

\$a Stephani Salagii Presbyteri Quinque-Ecclesiensis Sacrae Theologiae Doctoris De Statu Ecclesiae Pannonicae Libri VII.

\$n Liber primus,

\$p De Statu Civili Pannoniae

\$a *Historia Critica Regvm Hvngrariae Stirpis Avstriacae :*
 \$b *Ex Fide Domesticorum Et Externorum Scriptorum Concinnata.*
 \$n *Tomvlvs IV. Ordine XXIII.,*
 \$p *Ab Anno Christi MDLVIII. Ad Annvm Vsque MDLXIV. /*
 \$c *A Stephano Katona, Metropolitanae Colocensis Ecclesiae Canonico*

Více titulních listů:

Má-li kniha více titulních listů, dává se přednost tomu s novějším datem a úplnějšími údaji.

Jsou-li titulní listy v různých jazycích, dává se přednost tomu jazyku, který je v knize dominantní.

Pokud jsou dva titulní listy, které dílo představují z různých hledisek (jako jednotlivou část a jako část vícedílného souboru), dává se přednost titulnímu listu pro jednotlivou část.

Informace o titulním listu, který nebyl použit pro popis v polích 245,250,264, se uvede v poznámce v poli 500 a název jako variantu pro vyhledávání v poli 246 s indikátory 15.

500 \$a Souběžný titulní list v italštině.

500 \$a Souborný titulní list.

500 \$a Zvláštní titulní list s neúplnými údaji.

Příklady:

přepis majuskul

245 10 \$a GRAMMATICA seu INSTITUTIO POLONICAE LINGVAE :

\$b in qua Etymologia, Constructio & reliquae partes omnes exacte tractantur, in usum EXTERORUM edita. /

\$c AUTHORE FRANCISCO MESGNIEN ...

v tisku: GRAMMATICA seu INSTITUTIO POLONICAE LINGVAE in qua Etymologia, Constructio & reliquae partes omnes exacte tractantur, in usum EXTERORUM edita. AUTHORE FRANCISCO MESGNIEN ...

rozpis abreviatur

245 10 \$a Habes in hac pagina, Amice Lector, Alberti Magni De Natura locoru[m] :

\$b libru[m] mira eruditio[n]e & singulari fruge refertu[m] & iam primu[m], summa dilige[n]tia reuisum in lucem aeditu[m], que[m] leges dilige[n]tius si uel cosmographia uel phisica [pro]fecisse te uolueris.

V tisku: [...] De natura locorū librū mira eruditōe & singulari (etc.)

složená slova v němčině a souběžný název

245 00 \$a THEATRUM CEREMONIALE HISTORICO-POLITICUM Oder Historisch- und Politischer Schau-Platz Aller CEREMONIEN welche bey Päbst-und Käyser- auch Königlichen Wahlen und Crönungen beobachtet worden

v tisku: THEATRUM CEREMONIALE HISTORICO-POLITICUM Oder Historisch=und Politischer Schau=Platz Aller CEREMONIEN (etc.)
Rovnítko nahrazeno rozdělovníkem (pomlčkou), souběžné tituly zapsány v jednom podpoli \$a.

souběžný titul v samostatném podpoli

245 10 \$a Evthanasia =

\$b Sterbekunst, Das ist Einfeltige jedoch in Gottes Wort gegründte erklerung des tröstlichen Sterbspruchs Hiobs am 19. Ich weis das mein Erlöser lebet &c : Jn welcher von des Menschen anfang fortgang und ausgang in diesem Creutzreich und Sterbeland [...] Desgleichen von den Zeichen des zunahenden Jüngsten Tags [...] aufferstehung der Todten [...] vnd andern Lehrpuncten mehr gehandelt wird /

\$c Gethan in der [...] Stadt Holland in Preussen Durch M. Georgium Schepelerum Pomeranum [...].

tisk bez titulu, název převzat z bibliografie

245 10 \$a [Zakon Nowy. Nayposleze pomnohych ginych wytisstieny Kdez czos gest w ginych poopusstieno Jako Co[n] cordancie przedmluwy a gine wiecy To wtomto dosti zprawene naydess]

500 \$a Názevové údaje doplněny dle Knihopisu.

510 4 \$a Knihopis, \$c K17096

590 \$a Chybí ca 24 listů včetně titulního.

246 Variantní názvy (O)

Indikátory

První indikátor:

0 Generuje se poznámka, negeneruje se vedlejší záhlaví

1 Generuje se poznámka i vedlejší záhlaví (*variantní název je selekčním údajem a zároveň je zobrazen v záznamu - použijeme např. pro díla se souběžným titulním listem v jiném jazyce, když jsme v poli 245 uvedli údaje pouze z jednoho z nich; též pro názvy z patitůl či předtitulních listů nebo pro defektní tisky*)

2 Negeneruje se poznámka, negeneruje se vedlejší záhlaví

3 Generuje se vedlejší záhlaví, negeneruje se poznámka (*variantní název je selekčním údajem a nezobrazuje se v záznamu - použijeme pro transkribované názvy, části názvů, názvy částí*)

Druhý indikátor – typ názvu:

#Není specifikován

0 Část názvu/název části

1 Souběžný název

2 Rozlišovací název

3 Další variantní název

4 Obálkový název

5 Název na doplňkové titulní stránce

6 Hlavičkový název

7 Živé záhlaví

8 Hřbetní název

Podpole

a Hlavní název (NO)

b Další část údajů o názvu (NO)

i Text návěští poznámky (NO) - *zapíše se text návěští v případě, že nelze zvolit jedno z předdefinovaných návěští v druhém indikátoru*

n Číslo části (O)

p Název části (O)

Pole obsahuje varianty názvu vyskytující se v popisovaném tisku, i varianty názvu mimo popisovaný tisk či vytvořené katalogizátorem:

- další část názvu, např. alternativní název či podnázev
- pozměněný název obsahující zkratky, ligatury, číslovky, atd.
- souběžný název
- název nacházející se jinde než na hlavní titulní straně
- název originálu/překladu, není-li již uveden v poli 240 nebo jeho další varianta
- transkribovaný název je-li to nutné
- název části z podpole p v poli 245

- správný název, je-li v titulu tisková chyba

Zapíše se, když se variantní název výrazněji liší od hlavního názvu v poli 245 podpoli a (jediné selekční podpole v poli 245) a je potřebný k identifikaci popisovaného tisku nebo jeho vyhledávání v databázi.

Variantní názvy v poli 246 zapisujeme ve zkrácené podobě (ca prvních 5 slov).

Pokud název v poli **246 \$a** začíná gramatickým členem, nepíše se tento člen do závorek <<>>, ale vynechává se.

Podpole p v poli 246 je selekční. (Na rozdíl od podpole p v poli 245).

Příklady:

V knize: Der heilige Johann ...

246 30 \$a Heilige Johann ...

Gramatické členy na začátku názvu se v poli 246 vynechávají.

245 10 \$a Grammatica Linguae Bohemicae Quatuor Partibus Orthographia, Ethymologia, Syntaxi, & Prosodia constans, ...

246 15 \$a Czechořečnost, Seu Grammatica Linguae Bohemicae Quatuor Partibus Orthog. Ethymol. Synt. et Prosodia constans

Název na hlavní titulní straně se liší od názvu na předtitulní straně.

245 10 \$a Kratičké Hystorycké Wypsánj, Knjžat a Králů Uherských, Od neydáwněgssjch až do přjtomných časů, z hodnowěrných hystoryckých Pjsem včiněné, a w slovenském gazyku

246 33 \$a Kratičké historické vypsání knížat a králů uherských

Transkribovaný název.

245 10 \$a Practicae medicinae. \$n Liber primus, \$p De capitis, cerebri, et sensuum externorum morbis et symptomatibus

246 30 \$a De capitis, cerebri, et sensuum externorum morbis et symptomatibus

Název části.

245 10 \$a II. Pohřebnj Kázánj: Nad vsslechtilau Panenkau, Anničkau, Negmilegssj Dcerkau, Slowutné poctiwosti Pana Martina Bočka Lipnického

246 33 \$a II. pohřební kázání nad ušlechtilou panenkou Aničkou

246 33 \$a Druhé pohřební kázání nad ušlechtilou panenkou Aničkou

246 33 \$a 2. pohřební kázání nad ušlechtilou panenkou Aničkou

Název začínající číslicí.

245 14 \$a Die Gastwirthinn : \$b ein kömisches Singspiel = La Locandiera : Dramma giocoso

246 31 \$a Locandiera : \$b Dramma giocoso

Souběžný název.

245 14 \$a Die Dame als Soldat : \$b Ein neues scherzhast musikalisches Singspiel

246 15 \$a Dama soldato : \$b Dramma giocoso per musica

500 ##\$a Souběžný titulní list v italštině. Souběžný italský a německý text.

V poli 245 údaj z hlavní titulní strany, v poli 246 uveden název ze souběžné titulní strany v italštině.

245 14 \$a Der Domenfreund, oder kleines Hand- und Hülfsbuch für das schöne Geschlecht

246 1# \$i Správný název: \$a Damenfreund, oder kleines Hand- und Hülfsbuch für das schöne Geschlecht

Chyba v názvu na titulním listu.

250 Údaje o vydání (NO)

Indikátory nejsou definovány.

Podpole

a Označení vydání (NO)

b Další údaje o vydání (NO) - údaje o odpovědnosti a souběžné údaje o vydání

Údaje o vydání přejímáme primárně ze stejného pramene jako hlavní název. Informace přejaté z jiných zdrojů (předmluva, bibliografie, ...) nebo stanovené katalogizátorem (např. určení variantních vydání) uvedeme v hranatých závorkách. Zdroj informace uvedeme v poli 500 a/či 510.

Údaj o vydání zapisujeme v té podobě, jak je v knize - nezkracujeme, nenahrazujeme slova číslovkami.

V případě, že údaj o vydání doplňuje katalogizátor (z literatury či jiných zdrojů) je možno použít zkratky a arabské číslovky.

Jsou-li údaje o vydání ve více jazycích a/nebo písmech, uvádí se primárně údaj v jazyce hlavního názvu; jinak první v pořadí.

Je-li údaj o vydání chybný, zapíše se přesně tak a správný údaj se zapíše do poznámky, nikoli do hranaté závorky jako oprava.

Je-li údaj o vydání součástí názvu či nakladatelských údajů, v poli 250 se již neuvádí.

250 \$a Neue, verbesserte Auflage

250 \$a Secunda hac Editione evulgata Latinitate donatum ...

250 \$a [Var.A]

250 \$a [2.vyd.]

250 \$a Quinta Editio /

\$b Ab Autore recognita et aucta

250 \$a Jetztundt erst an tag gegeben /

\$b Durch M. Georgium Forberger

700 1 \$a Forberger, Georg

\$4 pub

264 ## \$a Nouvelleme[n]t i[m]primee a Paris :

Údaj o vydání je součástí nakladatelských údajů - záznam neobsahuje pole 250.

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech (0)

Indikátory

První indikátor: pořadí údajů

 # Neuvádí se/první údaj (*monografické dílo je vydáno ukončené a nedojde ke změnám nakladatele, distributora atd.*)

2 Dočasný údaj (místa vydání či nakladatelé, atd. se mění.)

3 Současný/poslední údaj (místo nebo jméno spojené s vydáním zdroje se změnilo)

Druhý indikátor: funkce

0 Vytvoření/vznik

1 Nakladatel

2 Distributor

3 Výrobce

4 Údaje o autorských právech

Podpole

\$a Místo vydání, distribuce atd. (0)

\$b Jméno nakladatele, distributora, atd. (0)

\$c Datum vydání, distribuce, atd. (0)

Interpunkce předcházející jednotlivým podpolím:

První místo vydání

; druhé místo vydání (středník s oboustrannou mezerou)

: jméno nakladatele

, datum (před datem vydání se uvádí čárka s pravostrannou mezerou)

Pole obsahuje údaje o vytvoření/vzniku díla, nakladatelské údaje, údaje o výrobě, distribuci a údaje o autorských právech/copyrightu.

U nepublikovaných zdrojů je povinným údajem datum vytvoření díla.

Pro publikované zdroje jsou **povinnými údaji** místo vydání, jméno nakladatele a datum vydání. Pokud nejsou známy údaje o nakladateli, jsou povinným údajem odpovídající údaje o distribuci. Pokud nejsou známy ani údaje o distribuci, jsou povinnými příslušné údaje o výrobě.

V případě uvedení jednoho typu údajů bez rozlišení, tj. není-li nakladatel uveden, údaje o tiskaři (resp. knihkupci) se uvedou v poli 264 s druhým indikátorem 1 (tedy na místo nakladatele).

Údaje se přebírají z celého popisovaného provedení - **primárně** ovšem **ze stejného pramene jako hlavní název**; případně z dalších jiných pramenů či se logicky odvodí. Každý údaj z jiného zdroje či odvozený se zapisuje do vlastní hranaté závorky.

Údaje se zapisují přesně tak, jak jsou na prameni popisu uvedeny, nic se nezkracuje ani nevynechává, neopravuje.

Datum vydání uvedené slovně či římskými číslicemi se přepisuje na arabské číslice.

Je-li rok vydání uveden v chronogramu, zapíšeme ho v podpoli c arabskými číslicemi v hranatých závorkách a v poznámce (pole 500) uvedeme „Vročení v chronogramu.“

Jsou-li na dokumentu údaje ve více jazycích či písmech, jako první se zapíše ty, které jsou v jazyce hlavního názvu, případně typograficky první.

Jsou-li údaje chybné, zapíše se přesně tak a správné údaje se uvedou do poznámky.

Rozmezí dat vydávání se zapisuje se spojovníkem natěsno.

Pokud potřebné **údaje nejsou v popisovaném provedení uvedeny**, vždy se snažíme alespoň přibližně určit místo (obec či státní území v současném pojetí) a datum vydání (přibližný rok či rozmezí let). Tyto údaje patří do hranatých závorek, případně jsou doplněny otazníkem.

Až jako poslední, velmi výjimečnou variantu zapisujeme frázi: **[Místo vydání není známé]**.

Pokud nelze zjistit nakladatele, zapisujeme frázi: **[nakladatel není známý]**.

Datum vydání určíme vždy alespoň přibližně.

Pokud skutečně nejsou k dispozici žádné nakladatelské údaje, je potřeba:

1. Ověřit, zda popisovaný titul ve skutečnosti není pouze přitiskem k dílu jinému, tj. k předcházejícímu titulu. V takových případech je možné, že na titulní stránce takového přitisku už žádné nakladatelské údaje nejsou. Proto je přebíráme z hlavního záznamu.

2. Pokusit se v knize najít nějaký rok, který by umožnil alespoň přibližné časové zařazení díla. Je tedy opět potřeba mít knihu v ruce a podívat se na název, poslední stranu, předmluvu či dedikaci atd..

3. Pokusit se najít údaje o autorovi knihy, které by také mohly pomoci k alespoň přibližné dataci.

Příklady zápisu hranatých závorek:

[Místo vydání není známé] : [nakladatel není známý], \$c [rok]

Místo : [nakladatel není známý], rok

[Místo vydání není známé] : nakladatel, [rok]

[Místo vydání není známé] : [nakladatel není známý], rok

Pro **přibližná data vydání** se používají následující způsoby zápisu:

Rok je známý/zjistitelný [1564] 008: **s 1564**

Přibližný rok [1564?] 008: **s 1564**

Jeden nebo druhý po sobě jdoucí rok [1564 nebo 1565] 008: **q 1564 1565**

Pravděpodobné rozmezí let [mezi 1532 a 1540?] zapisujeme vždy s otazníkem

008: **q 1532 1540**

První nebo poslední možné datum [ne před 1788] [ne po 1623]

008: **q 1788 18uu**   008: **q 15uu 1623**

Data v jiném než gregoriánském kalendáři

\$c 595 Le-PaK [1835]

\$c bi-šnat chadeš Alejnu Šana Tova [1619]

\$c An. 3 [1794]

\$c An. 4 [1795-1796]

\$c 5785 [1785]

Je-li na titulním listu uvedeno **datum vydání chybně**, zapíšeme ho v podpoli c tak, a správný údaj uvedeme v poznámce a v poli 008.

264 #1 \$a Basileae : \$b impensis Lv dovici Regis, \$c 1064

500 \$a Vročení je chybné, správně má být: 1604.

008 150217s1604----sz-----e-----||/-lat--

Je-li uvedeno na prameni **více míst vydání/ tisku či jmen nakladatelů/ tiskařů**, zapisují se všechna místa a jména. Další místa vydání se předznamenávají středníkem, jméno nakladatele je vždy předznamenáno dvojtečkou a datum vydání čárkou.

\$a Místo : \$b nakladatel, \$c rok

\$a Místo ; \$a Místo : \$b nakladatel, \$c rok

\$a Místo : \$b nakladatel ; \$a Místo : \$b nakladatel, \$c rok

\$a Místo : \$b nakladatel : \$b nakladatel, \$c rok

Místo tisku ve formalizované podobě se uvádí v poli 984, tiskař a nakladatel v poli 700 (resp. 710).

Místo (místa) vydání, vyskytující se spolu se jménem nakladatele, se zapisují jako součást jména nakladatele a zároveň se uvádějí v hranatých závorkách jako hlavní místo (místa) vydání - zapíše se ve tvaru, jaký je v popisovaném tisku.

Fingovaná impresa

V poli 264 zapíšeme údaje, které jsou ve zdroji. Skutečné údaje, pokud je dohledáme, se uvedou do poznámky. Skutečné místo vydání uvedeme v poli 984, nakladatele/tiskaře v poli 700/710.

Příručky:

WELLER, Emil. *Repertorium der seit Erfindung der Buchdruckerkunst unter falcher Firma erschienenen deutschen, lateinischen und französischen Schriften = Die falschen und fingierten Druckorte*. 2. Aufl. Leipzig: Wilhelm Engelmann, 1864. 2 sv.

*BMMS Gen Nb 19

ECSEDY, Judit V. *Alte ungarische Bücher mit falschen deutschen Druckorten: 1561-1800: Ergänzungen zu Emil Wellers Repertorium "Die falschen und*

fingierten Druckorte". Budapest: Borda Antikvárium, 1999. 244 s.

*BMMS Gen Nb 229

008 150217s1787----gw-----e-----|||-/-ger--

264 #1 \$a Philadelphia : \$b [nakladatel není známý], \$c 1787

500 \$3 Fingované impresum \$a správné údaje: Eisenach : J.G.E. Wittekind, 1787

510 3# www(Karlsruher Virtueller Katalog), cit. 24.3.2010

700 1# \$a Wittekind, J.G.E. \$4 prt \$6 tiskař

984 \$a Eisenach \$b Německo

008 150217s1795----gw-----e-----|||-/-ger--

264 #1 \$a Rom: \$b auf kosten der Propaganda, \$c 1795

500 \$3 Fingované impresum \$a správné údaje: Giessen : Krieger, 1795.

510 4# \$a Weller, Emil. Die falschen und fingierten Druckorte. Leipzig 1864, \$c s. 160

700 1# \$a Krieger, Johann Christian Konrad \$4 prt \$6 tiskař

984 \$a Giessen \$b Německo

Příklady

264 #1 \$a A Paris : \$b chez la veuve de Sebastien Marbre Cramoisy ; \$a Et se vend a La Haye : \$b chez Adrian Moetjens, \$c 1650

264 #1 \$a Impressum Olomucij : \$b apud Ioannem Guntherum, \$c 1562

264 #1 \$a [Kralice] : \$b [tiskárna Jednoty Bratrské], \$c 1596

500 ## \$a Nakladatelské údaje doplněny dle Knihopisu.

510 4# \$a Knihopis, \$cK01560

264 #1 \$a W Praze : \$b wydanj pracý a nákladem M.W. Kraméryusa, \$c 1790

264 #1 \$a Wytisštěno w Praze : \$b nákladem C.K. normálnj sskoly, \$c 1791

264 #1 \$a W Praze : \$b wytisštěný pjsmem Hrabowských dědiců : \$b za Matěge Sst'astného faktora \$c 1797

264 #1 \$a Gedruckt zu Wien inn Osterreich : \$b durch Raphael Hofhalter, \$c 1562

264 #1 \$a [Viennae Avstriae] : \$b [excudebat Michael Zimmermann], \$c [1563]

500 ## \$a Název doplněn podle VD 16, W1480 a Union Catalog Austria. Nakladatelské údaje doplněny podle VD 16, W1480.

510 4# \$aVD 16, \$c W1480

264 #1 \$a [Basileae] : \$b impensis Ludovici Regis, bibliopolae Basiliensis, \$c 1607

500 ## \$a Na titulním listě chybí místo vydání (určeno podle nakladatele), chybí údaje o tiskaři, datace římskými číslicemi.

264 #1 \$a Prag ; \$a Dresden : \$b In der Waltherischen Hofbuchhandlung, \$c 1798

264 #1 \$a Prag : \$b gedruckt bei Franz Gerzabeck im St. Galligebäude, \$c 1801

264 #1 \$a Prag ; \$a und Wien : \$b in der von Schönfeldschen Buchhandlung, \$c 1792

264 #1 \$a Hamburgi : \$b Impensis Christiani Liebezeit ; \$a et Lipsae : \$b Impensis Christiani Liebezeit, \$c 1715

264 #1 \$a LVGDVNI : \$b Apud Ioannem le Preux, \$c 1597
984 ## \$a Lyon \$b Francie

264 #1 \$a Lugduni Batavorum : \$b apud Samuelem Luchtmans, \$c 1715
984 ## \$a Leiden \$b Nizozemsko

264 #1 \$a [Německo] : \$b [nakladatel není známý], \$c 1584

264#1 \$a Lipsiae : \$b Per Haeredes Valentini Papae, \$c 1564

264#1 \$a Augustae : \$b Sumptibus Strötter, Gastl, & Ilger, \$c 1787
264#3\$a Ratisbonae : \$b Typis Joannis Baptistae Lang

264#1 \$a Olomucii : \$b Typis Josephae Hirnlianae, \$c [1774]
264#3\$b Factore Josepho Loserth

264#1 \$a [Místo vydání není známé] : \$b [nakladatel není známý], \$c [17--?]

300 Fyzický popis (O)

Indikátory nejsou definovány

Podpole

- a Rozsah (O)
- b Další fyzické údaje (NO)
- c Rozměr (O)
- e Doprovodný materiál (NO)

Interpunkce:

\$a ; \$c

\$a : \$b ; \$c + \$e

Pole obsahuje informace o fyzických vlastnostech popisovaného zdroje, tj. údaje o jeho rozsahu, rozměru, vybavení ilustracemi, přílohami a/nebo doprovodným materiálem. Údaje se přebírají z celého zdroje a zapisují se v českém jazyce.

\$a Rozsah (O)

Rozsah udává počet a typ jednotek (svazek, digitální soubor, ...) a/nebo podjednotek (stránky, listy, ...) tvořících zdroj.

*Čísla nejsou nikdy v hranatých závorkách.

*Nepoužívají se žádné zkratky.

Jsou-li označeny listy, strany nebo sloupce, použijeme tento způsob označení i u dopočítávaných částí tisku. Počítáme od první potištěné strany. Uvádíme každou sekvenci listů/ stránek/ sloupců jak jsou použity v knize.

*Nečíslované části se vždy dopočítávají a uvádějí arabskými číslicemi s výrazem **nečíslovaných stran/listů/sloupců/obrazových příloh**.

Titulní list započítáváme vždy jako dvě strany, i když je z rubu nepotištěn.

Do rozsahu zdroje se započítávají i **obrazové přílohy**, které jsou pevnou součástí zdroje a mají vlastní číslování nebo nejsou číslovány vůbec. Jejich počet se uvádí za údajem o celkovém počtu stran/listů/sloupců.

Pokud je číslování chybné a zavádějící, zapíše se i správný údaj spolu s výrazem *to je*.

Frontispis zaznamenáme v \$a jako 1 nečíslovaná příloha /obrazová příloha. V \$b lze uvést jako zpřesnění *frontispis*. (Frontispis započítáváme vždy jako přílohu. Je-li součástí první složky či chybně vevázán, je možno toto uvést do poznámky.)

*Tištěný předtitulní list (stejně jako titulní list) se počítá do stránkování (pokud tam již není zahrnut), rytý předtitulní list (stejně jako frontispis) do obrazových příloh.

Veškeré potištěné listy daného tisku musí být uvedeny v podpoli \$a, tj. včetně obrazových příloh, tabulek, map atd. Podpole \$b slouží pro specifikaci ilustrací a příloh, jejichž počet je uveden v \$a.

\$b Další fyzické údaje (NO)

Uvádí se bližší vybavení zdroje, obvykle ilustrace. Nepatří sem ilustrované titulní stránky a menší ilustrace. Tabulky obsahující slova nebo čísla nejsou ilustrace, ale součást textu. Pro zápis ilustrovaného obsahu se používá výraz ilustrace.

Vedle tohoto označení lze použít i následující další označení obsahu: erby, faksimile, formuláře, genealogické tabulky, iluminace, mapy, noty, plány, portréty, schémata, vzorky, frontispis.

Součástí údaje je i informace o tom, zda jsou ilustrace barevné nebo kolorované: *barevné/ kolorované ilustrace* nebo *ilustrace (některé barevné/ kolorované)* nebo *ilustrace (převážně barevné/ kolorované)*.

Pokud jsou ilustrace číslovány spolu s textem, zapíšeme je jen v dalších fyzických údajích. *\$a xx stran : \$b ilustrace*

Pokud jsou obrazové přílohy nebo ilustrace kolorovány, zapíšeme toto do podpole b.

\$a xiv, 186 stran, 25 nečíslovaných stran, 2 nečíslované přílohy : \$b kolorované ilustrace ; \$c 16° (10 cm)

\$c Rozměr (O)

Rozměr uvádí obvykle výšku popisovaného provedení, a to v celých centimetrech zaokrouhlených nahoru. U starých tisků uvedeme též formát. (2°, 4°, 8°, ...)

Pokud je šířka knihy větší než výška, uvádí se v podpoli c v kulatých závorkách údaj výška x šířka zaokrouhlený nahoru na celé centimetry.

300 \$c 8° (21 x 46 cm)

Jestliže je výška knihy menší než 10 cm, uvádí se vždy v milimetrech.

Různé rozměry přívazků v konvolutu lze uvádět konkrétně u každého ve tvaru výška x šířka, opět v kulatých závorkách.

Chyby ve stránkování v rámci celého svazku se uvedou v poznámce (pole 500).

Př.:

300 \$a 119 stran : **\$b** ilustrace (převážně barevné) ; **\$c** 12° (12 cm)

300 \$a 54 listů ; **\$c** 2° (32 cm)

300 \$a 10 stran, 243 sloupců : **\$b** ilustrace ; **\$c** 4° (25 cm)

Ilustrace jsou zahrnuty do stránkování.

300 \$a 360 stran, 2 nečíslované strany, 1 nečíslovaná obrazová příloha, 24 obrazových příloh : **\$b** frontispis, kolorované ilustrace , 1 mapa ; **\$c** 8° (16 cm)

Frontispis, 24 samostatně číslované kolorované přílohy, jedna z nich je mapa.

300 \$a xiv, 186 stran, 25 nečíslovaných stran, 2 nečíslované obrazové přílohy : \$b ilustrace ; \$c 16° (10 cm)

2 nečíslované přílohy a ilustrace v rámci očíslovaných stránek.

300 \$a vi, 563 stran, to je, 536 stran ; \$c 2° (32 cm)

Číslo poslední číslované stránky je uvedeno chybně.

300 \$a vii, 1-148, 139-168 stran ; \$c 8° (17 cm)

500 \$a Strana 139-148 se opakují.

Nečíslované stránky nebo listy

30 nečíslovaných stran

(nebylo stránkováno - katalogizátor spočítal)

2 nečíslované strany, 196 stran, 2 nečíslované strany

(titulní list, 196 stránkovaných a dvě nestránkované na konci knihy)

Přílohy nezahrnuté do stránkování

Pokud jsou přílohy číslovány, zapíše se jejich celkový počet:

\$a 78 stran, 10 stran příloh

Nejsou-li číslovány, katalogizátor je spočítá:

\$a vii, 75 stran, 3 nečíslované přílohy

336 Typ obsahu (0)

Typ obsahu je kategorizace pro základní formu komunikace, v níž je **obsah** vyjádřen, a lidský smysl, jehož prostřednictvím má být vnímán. Používá se ve spojení s návěštím, znakovou pozicí 06 (**Typ záznamu**) označující obecný typ obsahu zdroje. Pole 336 částečně nahrazuje pole 245\$h obecné označení druhu dokumentu.

Termíny a kódy se přebírají z řízeného slovníku spravovaného Library of Congress.

Termíny jsou přeloženy do češtiny.

*Přednastaveno v šabloně.

Indikátory

Indikátory nejsou definovány. Pozice jsou prázdné.

Podpole

\$a Typ obsahu – termín (0)

\$b Typ obsahu – kód (0)

\$2 Zdroj (NO)

Př.:

336 \$atext\$btxt\$2rdacontent   *Typ obsahu pro textovou monografii.*

336 \$atext\$btxt\$2rdacontent

336 \$astatický obraz\$bsti\$2rdacontent

Typ obsahu pro textovou monografii, v níž je významně zastoupena obrazová forma komunikace.

338 Typ nosiče (0)

Typ nosiče je kategorizace odrážející formát paměťového média a jeho nosiče v kombinaci s typem zařízení, které je potřebné pro zprostředkování (zobrazení, přehrání, spuštění atd.) obsahu zdroje.

*Přednastaveno v šabloně.

Indikátory

Indikátory nejsou definovány. Pozice jsou prázdné.

Podpole

\$a Typ nosiče – termín (0)

\$b Typ nosiče – kód (0)

\$2 Zdroj (NO)

Př.:

338 \$asvazek\$bnc\$2rdacarrier   *Typ nosiče pro tištěné publikace.*

500 Všeobecná poznámka (O)

Indikátory

Indikátory nejsou definovány.

Podpole

\$a Text poznámky (NO)

Obsahuje poznámky k bibliografickému popisu např. povinnou poznámku o prameni hlavního názvu, pokud není převzatý z titulní stránky; poznámku o zdroji souběžného názvu, pokud není ze stejného zdroje jako hlavní název a je to důležité pro identifikaci nebo zpřístupnění; poznámky o chybně uvedených údajích a jejich správném znění; poznámku o odpovědnosti osob/korporací, které nejsou uvedeny v údajích o odpovědnosti v poli 245 a jsou významné pro identifikaci a zpřístupnění a jsou uvedeny v poli 700; významné poznámky k údajům o vydání, nakladatelským údajům, fyzickému popisu, údajům o edici; údaje o překladu, atd.

Př.:

500 \$a Přeloženo z němčiny.

500 \$a Název doplněn z Knihopisu.

500 \$a Souběžný název z rubu titulního listu.

500 \$a Skutečným autorem díla je Josef Menzel.

500 \$a Označení vydání je chybné, správně je: Dritte Auflage.

500 \$a Název z patitulu.

500 \$a Vročení je chybné, správně má být: 1604.

[na titulní stránce, a tedy i v poli 264, je uvedeno 2604; v poli 008 zapíšeme 1604]

Fingovaná impresá

264 #1 \$a Rom: \$b auf kosten der Propaganda, \$c 1795

500 \$3 Fingované impresum: \$3 správné údaje: Giessen : Krieger, 1795.

510 4# \$a Weller, Emil. Die falschen und fingirten Druckorte. Leipzig 1864, \$c s. 160

505 Formalizovaná poznámka k obsahu (0)

Indikátory

1. indikátor (úplnost zápisu)

0 Úplný obsah; generuje se návěští **Obsahuje:**

1 Neúplný obsah; generuje se návěští **Neúplný obsah:**

2 Částečný obsah; generuje se návěští Obsahuje též:

8 Návěští se negeneruje

2. indikátor (forma zápisu obsahu)

Základní

0 Rozšířená

Podpole

a Text poznámky (NO)

g Doplnující údaje (0)

r Údaj o odpovědnosti (0)

t Název (0)

Obsahuje poznámku označující obsah popisné jednotky. Informace o obsahu lze zapsat na dvou úrovních: základní a rozšířené.

Obvykle obsahuje názvy samostatných děl (např. u vydání děl se společným názvem) nebo částí popisované jednotky, může též obsahovat jim příslušné údaje o odpovědnosti. Při popisu starých tisků se použije pro zápis významných částí, přítisků a přídavků.

Základní úroveň

Na pozici 2. indikátoru je mezera.

Všechny údaje jsou zapsány v jediném výskytu podpole \$a, další podpole se nepoužívají.

Použije se pro nevýznamné názvy částí popisované jednotky (nebo názvy, pro něž již bylo vytvořeno vedlejší záhlaví), nebo pro podrobný rozpis obsahu starého tisku.

V podpoli \$a jsou jednotlivé údaje oddělovány tečkou a skupiny údajů dvěma spojovníky s oboustrannou mezerou.

505 2# \$a Na rubu tit. l. latinské verše: In Iesvm Syrach Epigramma -- Na fol. A2a dedikace: ... Henrychowi starssýmu s Sswanberka a na Zwijkowě...

505 2# \$a Díl 1. [Postilla letnij]. 7 nečíslovaných, 423, 1 nečíslovaný list -- Díl 2. Postilla zymnij. 161 listů

Rozšířená úroveň

Na pozici 2. indikátoru je 0.

Údaje jsou podrobně rozepsány do opakovaných výskytů podpolí r, t, g.

Použije se hlavně pro zápis přítisků a přídavků a pro zápis více děl vydaných pod společným názvem.

Podpole t je selekční. Údaje se zapisují, jak jsou v knize. Názvy lze krátit.

Interpunkce:

\$g Doplnující údaje: \$t Název/ \$r Údaj o odpovědnosti. \$g Doplnující údaje

Podpole jsou opakovatelná, jejich opakovaný výskyt se odděluje dvěma spojovníky s oboustrannou mezerou.

\$t Název/ \$r Údaj o odpovědnosti -- \$t Název/ \$r Údaj o odpovědnosti. \$g Doplnující údaje -- \$t Název -- \$t Název/ \$r Údaj o odpovědnosti

505 20 \$g Přídavek 1.: \$t Hymny to gest pijsnie chwal Božských od některých swatých doktorůw a biskupůw cýrkewnijch / **\$r** w latinském jazyku složené a nynij w jazyk český od Jana Worličného miesstienina Nowého Miesta Pražského přeložené a wůbec pro čest a chwálu Božij y také pro rozssýřenij slawného jazyku českého vydané. \$g CXLII, 1 nečíslovaný list -- **\$g** Přídavek 2.: **\$t** Pjsně Chwal Božských ... **\$g** 35 nečíslovaných listů

510 Citace a odkazy (0)

Indikátory

1. indikátor (rozsah pokrytí a lokace citací)
  - 3 Lokace citace neuvedena
  - 4 Lokace citace uvedena
2. indikátor není definován

Podpole

- a Název zdroje (NO)
- b Pokrytí zdroje (NO)
- c Lokace ve zdroji (NO)
- u Adresa elektronického zdroje (O)

Interpunkce

Na konci podpole \$a, \$b se zapisuje čárka, následuje-li další podpole.

\$a Název, \$b Pokrytí, \$c Lokace \$u URL
\$a Název, \$c Lokace
\$a Název \$u URL

Obsahuje poznámku o citacích a odkazech na popisnou jednotku. Používá se ke specifikování zdroje, kde je jednotka citována či recenzována. Citace a odkazy mohou být uváděny ve zkrácené podobě (používají se všeobecně známé zkratky).

Pole je opakovatelné, je-li citován více než jeden pramen.

Nestandardní poznámka (zejm. s komentářem) se zapisuje do pole 500.

Jazykově česká díla (nejen celá česká, nýbrž i částečně česká) se vždy dohledají v Knihopisu a uvede se číslo Knihopisu ve tvaru K+5čísels.

Cizojazyčná bohemika se dohledávají v Bibliografii cizojazyčných bohemikálních tisků 1501–1800 (BCBT).

510 4# \$a Knihopis, \$c K12345

510 4# \$a Knihopis-Dodatky, \$c K12345

510 4# \$a Knihopis-Dodatky, \$c Díl 2., část 3., s.181

ale

500 ## \$a Knihopis neuvádí

Negativní citaci "Knihopis neuvádí" MARC neumožňuje, zapíše se tedy do poznámky v poli 500.

510 4# \$a BCBT, \$c BCBT02421

510 3# \$a www(BCBT), cit. 5.6.2013

510 3# \$a www(BCBT), cit. 5.6.2013 \$u <http://www.lib.cas.cz/kvo/produkce-tiskaren-cr/tboh16/004/index.html>

\$a Název zdroje

Obsahuje název zdroje, ve kterém se odkaz nebo citace vyskytuje. Název může být uveden ve zkrácené formě. U online databází se uvádí běžně používaná forma jména a datum citace.

\$b Pokrytí zdroje

Obsahuje data nebo označení svazků (např. u děl opakovaně vydávaných).

\$c Lokace ve zdroji

Obsahuje údaje o lokaci citace nebo odkazu v rámci zdroje (např. číslo stránky, označení svazku, číslo záznamu). Pokud je zapsáno podpole \$c, je hodnota prvního indikátoru 4.

\$u Adresa elektronického zdroje

Obsahuje přímý link na webovou stránku, na níž se nacházejí informace zdroje, uvedeného v podpoli \$a.

Ne vždy je vhodné užívat tento druh citace:

- je důvod domnívat se, že stránka bude v dohledné době přesunuta/odstraněna a link by byl nefunkční,

- stránka používá dynamické html a její adresa se při každém přístupu mění.

URL zdroj musí být stabilní.

510 4# \$a VD 16, \$c R 2926 \$u <http://gateway-bayern.de/VD16+R+2926>

510 4# \$a Graesse, \$ c1, 89

510 4# \$a J. Benzing, \$b 1963, \$c s.222-223

510 4# \$a Knihopis, \$c K00001

510 3# \$a [www\(CERL Thesaurus\)](http://www.cerl.org), cit. 5.6.2013

590 Poznámka o defektním exempláři (0)

Indikátory nejsou definovány

Podpole

a Text poznámky (NO)

5 Kód instituce MARC (NO)

Interpunkce

Pole končí tečkou.

Obsahuje podrobný zápis o defektnosti (ve smyslu neúplnosti) exempláře.

Souvisí s polem 910 podpole \$p, kde se zapíše "neúplné".

Př.

590 \$a Chybí titulní list.

590 \$a Na konci chybí rejstříky, tj. celá složka Aa8.

590 \$a Exemplář dochován neúplně, z poslední čtyřlistové složky T dochováno pouze f. T1a-T2b.

655 Rejstříkový termín - žánr/forma (O)

Indikátory

První indikátor: typ termínu

Základní

0 Fasetový

Druhý indikátor: heslář/tezaurus použitý při výběru věcného záhlaví

4 Zdroj nespecifikován

7 Zdroj specifikován v podpoli \$2

Podpole

a Žánr/forma či základní termín (NO)

2 Zdroj záhlaví nebo termínu (NO)

Pole obsahuje termíny označující žánry, formu a/nebo fyzické vlastnosti dokumentu.

Forma a zápis údajů se řídí instrukcemi systému souboru věcných autorit NK ČR.

Podle katalogizační praxe NK ČR se věcná zpřesnění v rámci tohoto pole nepoužívají.

Informace zpřesňující termín označující žánr/formu z hlediska tematického, geografického a chronologického se člení do příslušných polí: 648 (chronologický termín), 650 (věcné téma), 651 (geografické jméno).

Př.:

655 7 \$a teze \$7 fd133701 \$2 czenas

655 7 \$a vícejazyčná vydání \$7 fd237849 \$2 czenas

655 7 \$a slovníky \$7 fd133454 \$2 czenas

655 7 \$a libreta \$7 fd132729 \$2 czenas

655 7 \$a modlitby \$7 fd132841 \$2 czenas

655 7 \$a studie \$7 fd133597 \$2 czenas

655 7 \$a latinská poezie \$7 fd132725 \$2 czenas

655 7 \$a prózy \$7 fd133153 \$2 czenas

655 7 \$a polemiky \$7 fd133058 \$2 czenas

655 7 \$a kritiky \$7 fd180917 \$2 czenas

700 Vedlejší záhlaví – osobní jméno (O)

Indikátory

1. indikátor: forma jména

0 Jméno se uvádí pod rodným/křestním jménem

1 Jméno se uvádí pod příjmením

3 Jméno se uvádí pod jménem rodiny/rodu

2. indikátor: nedefinován

Podpole

a Osobní jméno (NO)

b Římské číslice (NO)

c Doplnky ke jménu jiné než data (O)

d Data související se jménem (NO)

q Rozpis iniciál rodného/křestního jména nebo úplnější forma jména (NO)

4 Kód role

6 Slovní vyjádření role

Interpunkce

\$a \$4 \$6

\$a, \$d \$4 \$6

\$a \$b, \$d \$4 \$6

\$a, \$c, \$d \$4 \$6

\$a \$b, \$c, \$d \$4 \$6

\$a \$(q), \$d \$4 \$6

Obsahuje osobní jméno použité jako vedlejší záhlaví. Obsahuje jména osob uvedených v polích 245, 250, 264 a poznámkových polích spolu s označením role.

Obsahuje:

- jména dalších autorů,
- jméno skladatele (u libret),
- jméno promotora (u disertací),
- jméno sestavovatele, překladatele, autora komentářů, předmluvy, veršů, dedikanta, autora dedikace, jsou-li uvedeni v některém poli bibliografického záznamu,
- jméno ilustrátora, rytce jsou-li uvedeni v poznámkovém či jiném poli,
- jméno tiskaře, nakladatele, knihaře, faktora z polí 264 či jiného pole.

Pro zápis platí stejná pravidla jako v poli 100.

Všechna jména, pokud je to možné, se přebírají z autoritní báze.

Při popisu starých tisků v poli 700 resp. 710 vždy zapisujeme tiskaře a nakladatele.

Do polí 100 a 700 (resp. 110, 710) nepatří hranaté závorky! Pokud autorství není zcela jasné, napíše se do pole 100 nebo 700 jméno bez závorek a informace o nejasném autorství se označí pomocí kódu role \$4 dub a/nebo v poznámce v poli 500.

Př.:

264 #1 \$a Prag : \$b mit Schriften der kais. königl. Normalschule, durch Joh. Adam Hagen, \$c 1781

700 1# \$a Hagen, Jan Adam, \$d zemř. 1781 \$7 jo2010594873 \$4 prt \$6 faktor

710 2# \$a Tiskárna normální školy (Praha, Česko) \$7 xx0100842 \$4 prt \$6 tiskář

245 10 \$a Herbář aneb Bylinář Wysoce včeného a wznesseného P. Doktora Petra Ondřege Mathiola / \$c nynj zase přehlédnutý, a mnohými pěknými nowými Figũrami, též y vžitečnými Lékařstwji s obzwlásstnj pilnostj rozhogněný a sprawený: Skrze Joachyma Kameraria, w slawném Ržjssškém Městě Normberce Lékaře a Doktora ; Z Německého pak gazyku w Český přeložený Od Adama Hubera z Rysnbachu, D. Danyeale Adama z Weleslawjna. Nazad sprawena gsau hogná Registra bylin w rozličných gazycých, ano y neduhů lidských a Lékařstwji proti nim vžitečných

264 #1 \$a Wytláčeno w Starém městě Pražském : \$b v M. Danyeale Adama z Weleslawjna : \$b nákladem geha a Wáclawa Trewtlara z Krosswic, \$c 1596

505 0# \$a Na f.(*)3a latinská oslavná báseň od humanistického básníka Jiřího Carolida z Karlsperka -- na f.(*)3b -(*)4 předmluva k Petru Vokovi z Rožmberka od vydavatelů Adama Hubera z Rysenpachu a Daniela Adama z Veleslavína -- na fol. (*)5a latinský text od Salomona Frencelia, na fol. (**)a -(**)6b slavnostní dopis Matiolioho císaři Ferdinandovi I. -- na fol. (**)6a -(***)4b předmluva Tadeáše Hájka z Hájku -- na fol. (***)5a- (***)6a předmluva Joachima Cameraria -- na fol. 472a - 476b: [...] -- na posledním nestránkovaném listě oslavná báseň Veleslavínovi od Jiřího Carolida z Karlsperka

100 1# \$a Mattioli, Pietro Andrea, \$d 1501-1577 \$4 aut \$7 jn20000603937

700 1# \$a Trejtlar z Krošvic, Václav, \$d 16. století \$4 pbl \$6 nakladatel

700 1# \$a Huber z Risenpachu, Adam, \$d 1546-1613 \$7 jk01043140 \$4 aui \$6 autor úvodu \$4 trl \$6 překladatel

700 1# \$a Hájek z Hájku, Tadeáš, \$d 1525-1600 \$7 jk01033097 \$4 ant \$6 bibliografický předchůdce \$4 aui \$6 autor úvodu

700 1# \$a Camerarius, Joachimus, \$d 1534-1598 \$7 nlk20000082157 \$4 ant \$6 bibliografický předchůdce

700 1# \$a Adam z Veleslavína, Daniel, \$d 1546-1599 \$7 jk01010030 \$4 pbl \$6 nakladatel \$4 prt \$6 tiskář \$4 trl \$6 překladatel \$4 aui \$6 autor úvodu

700 1# \$a Carolides z Karlsperka, Jiří, \$d 1569-1612 \$7 jk01053064 \$4 aui \$6 autor veršů

710 Vedlejší záhlaví – jméno korporace (O)

Indikátory

1. indikátor: indikátor formy jména

0 Invertovaná forma jména

1 Jméno jurisdikce

2 Jméno v přímém pořadí

2. indikátor: nedefinován

Podpole

a Jméno korporace nebo jurisdikce jako vstupní prvek (NO)

b Podřízená složka (O)

4 Kód role

Interpunkce

\$a. \$b \$4

\$a \$4

Obsahuje jméno korporace použité jako vedlejší záhlaví. Obsahuje jména korporací uvedených v polích 245, 250, 264 a poznámkových polích spolu s označením role.

Pro zápis platí stejná pravidla jako v poli 110.

Všechny názvy korporací, pokud je to možné, se přebírají z autoritní báze.

Při popisu starých tisků zapisujeme vždy nakladatele a tiskaře, má-li charakter korporace.

264 #1 \$bHerausgegeben von Peter Bohmanns Erben

710 2# \$a Peter Bohmanns Erben \$4 pbl \$6 nakladatel

264 #3 \$bTypis Haeredum Caroli Joannis Hraba

710 2# \$a Karel Jan Hraba, dědicové \$4 prt \$6 tiskař

264 #3 \$b apud viduam Petri Jacobs

700 1# \$a Jacobs, Pierre, \$c vdova \$4 prt \$6 tiskař

264 #3 \$a Wien : \$b gedruckt bey Ignaz Alberti's Witwe, \$c 1799

700 1# \$a Alberti, Anna, \$d činná 1794-1802 \$7 jo2010604204 \$4 prt \$6 tiskař

264 #3 \$a Antverpiae : \$b Ex Typographia Plantiniana Apud Viduam Balthasar's Moreti, \$c 1701

700 1# \$a Balthasar Moretus, \$c vdova, \$d 1615-1674 \$4 pbl \$6 nakladatel

710 2# \$a Plantijnsche Drukkerij \$7 ko2010557969 \$4 prt \$6 tiskař

264 #1 \$a Avgvstae Vindelicornvm : \$b ad insigne pinus, \$c 1612

710 2# \$a Ad insigne pinus (firma) \$7 ko2010557964 \$4 prt \$6 tiskař

245 00 \$a Ordinariats-Blatt der Budweiser Diöcese für das Jahr 1900

710 2# \$a Katolická církev. \$b Diecéze českobudějovická \$7 ko2003186674 \$4 pbl \$6
nakladatel

910 Lokační údaje pro SK (NO)

Indikátory nejsou definovány

Podpole

a Sigla vlastníka

b Signatura

p Poznámka *neúplné (v případě defektního exempláře)* - vždy v kombinaci s polem 590

984 Místo vydání – staré tisky (O)

Obsahuje místo/místa vydání ve formalizované podobě. Slouží ke zjednodušení vyhledávání záznamů podle míst vydání, která jsou v poli 264 zapisována tak, jak se vyskytují na prameni popisu, takže se k jednomu městu váže množství variantních názvů.

Pole je propojeno s autoritním rejstříkem.

Podpole

\$a město

\$b země (současná)

Př.

V knize je:

Holmiae, Typis Petri Hesselberg, 1779

Pole 984 bude ve tvaru:

984 \$a Stockholm \$b Švédsko

Pole 984 se vyplní pro každé místo vydání/tisku, které je na uvedeno v polích 264.

903 Kód starého tisku

Pole lze předdefinovat v šabloně

903 \$a RP

Zpracování konvolutů

Konvolut se skládá z několika různých děl dodatečně svázaných do jednoho svazku.

Dalším dílům v konvolutu se říká přívazek (adligát).

Přívazek je samostatná bibliografická jednotka, přivázaná k jinému, mnohdy obsahově odlišnému dílu, s nímž tvoří jeden svazek označovaný jako konvolut.

Neplést s přitisky a přídávky!!!

Pro každý přívazek vytváříme samostatný záznam.

Gramatické členy - celkový přehled

Členy je třeba ošetřovat pomocí 2. indikátoru všude tam, kde to MARC21 umožňuje. Ve zbývajících případech (např. typ "ze Žerotína" v polích 100/600/700) se používají << >>. V obou případech musí být zahrnuta mezera za členem!

Jazyk	určitý člen	neurčitý člen	poznámka k možným záměnám
angličtina	the	a, an	a=jinde spojka/předložka an=předložka u GER
němčina	der, die, das des, dem, den	ein, eine einem, einer, eines	neurč.člen= též číslovka die=sloveso u ENG das=též ukaz.zájmeno
francouzština	le, la, l', les	un, une, des	neurč.člen= též číslovka les=globálně jen u FRE la= může být součást jména (La Manche) des=může být i předložka spojená se členem
italština	il, lo, la, l', i, gli, le	un, una, uno, un'	neurč.člen= též

			číslovka i=jinde spojka il=zájmeno u FRE
španělština	el,la,los,las	un,una	neurč.člen= též číslovka urč.člen= může být součást jména
portugalština	o,a,os,as	um,uma,uns,umas	neurč.člen= též číslovka
švédština	den,det,de	en,ett	de=předložka FRE
dánština a norština	den,det,de	en,et	de=předložka FRE et=spojka FRE
maďarština	a,az	egy	a=globálně jen u HUN (jinde spojka/předložka)
rumunština	<i>určitý člen je postpozitivní</i>	o,un,unui,unei,niște,unor	o=jinde předložka

KÓDY ZEMÍ A JAZYKŮ - MARC21

Belgie	be	
ČR	xr	cze
Dánsko	dk	dan
Nizozemí	ne	dut
Francie	fr	fre
Maďarsko	hu	hun
Německo	gw	ger
Itálie	it	ita
Polsko	pl	pol
Portugalsko	po	por
Rusko	ru	rus
Švýcarsko	sz	
Slovensko	xo	slo
Španělsko	sp	spa
USA	xxu	eng
VB	xxk	eng
Rakousko	au	

neurčeno

xx

latina

řečtina

lat

gre

Tabulka pro

Pro přepis švabachu se doporučuje převod CZICHOCKI, Sieglinde. Němčina pro filology. Pro přepis staršího typu písma pře-

Písmo	
	<i>a</i>
	<i>ä</i>
	<i>b</i>
	<i>u</i>
	<i>z</i>
	<i>f</i>
	<i>g</i>
	<i>h</i>
	<i>i</i>
	<i>j</i>
	<i>k</i>
	<i>l</i>
	<i>m</i>

Přepis švabachu

Pismo		Risk		
N	n	Ń	n	n
O	o	Ō	o	o
Ö	ö	Ö	ö	—
P	p	Þ	p	p
Q	q	Q	q	q
R	r	Ŕ	r	r
S	s	Š	ſ s Š	s
Š	š	Š	š	š
T	t	Ť	t	t
U	u	U	u	u
Ů	ů	Ů	ů	—
V	v	Ů	v	—
W	w	W	w	v
X	x	X	x	x
Y	y	Y	y	y
Z	z	Z	z	z

Tabulka pro přepis řecké abecedy

Řecká abeceda	Latinka	Řecká abeceda	Latinka
A, α	a	Ξ, ξ	x
B, β	b	Ο, ο	o
Γ, γ	g	Π, π	p
Δ, δ	d	Ρ, ρ	r
Ε, ε	e	Σ, σ, ς	s
Ζ, ζ	z	Τ, τ	t
Η, η	ē	Υ, υ	y ⁽¹⁾
Θ, θ	th	Φ, φ	f
Ι, ι	i	Χ, χ	ch
Κ, κ	k	Ψ, ψ	ps
Λ, λ	l	Ω, ω	ō
Μ, μ	m	·	h
Ν, ν	n	,	—

(1) υ ve spojení s předcházejícím α, ε, η, ο, ω píšeme jako „u“.

Klávesové zkratky

KLÁVESOVÉ ZKRATKY	
otevřít šablonu	CTRL+A
ulož záznam	CTRL+L
krok zpět	CTRL+Z
vlož pole	F6
smaž pole	CTRL+F5
vlož podpole	F7
smaž podpole	CTRL+F7
kopírovat pole	CTRL+T
vložit pole	ALT+T
kopírovat podpole	CTRL+S
vložit podpole	ALT+S
výběr textu podpole	F8
zobrazit v OPACu	CTRL+O
přístup do rejstříků autoritní báze	CTRL+F3
přístup do rejstříků báze	F3
kopírovat text	CTRL+C
vložit text	CTRL+V
vyjmout text	CTRL+X
klávesnice se symboly	CTRL+K
[	CTRL+ALT+F
]	CTRL+ALT+G
l'	ALT+39
&	ALT+38
ß	CTRL+ALT+§
<<>>	+4s
dnešní datum	+dd
ü	ALT+129
Ü	ALT+220
ä	ALT+0228
ö	ALT+148
Ö	ALT+0214
ë	ALT+0235
ß	CTRL+ALT+§
<	CTRL+ALT+<
>	CTRL+ALT+>

Počty listů ve složkách dle formátů

	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	X	Y	Z	J	V	W
2°	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50	52
4°	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40	44	48	52	56	60	64	68	72	76	80	84	88	92	96	100	104
6°	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60	66	72	78	84	90	96	102	108	114	120	126	132	138	144	150	156
8°	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80	88	96	104	112	120	128	136	144	152	160	168	176	184	192	200	208
12°	12	24	36	48	60	72	84	96	108	120	132	144	156	168	180	192	204	216	228	240	252	264	276	288	300	312
16°	16	32	48	64	80	96	112	128	144	160	176	192	208	224	240	256	272	288	304	320	336	352	368	384	400	416
24°	24	48	72	96	120	144	168	192	216	240	264	288	312	336	360	384	408	432	456	480	504	528	552	576	600	624

KONSPEKT

00	Věda. Všeobecnosti. Základy vědy a kultury. Vědecká práce.	
01	Bibliografie. Katalogy	
02	Knihovnictví. Informatika	
028	Čtení. Četba	
030	Všeobecná příručková díla	Encyklopedie, slovníky
061.2	Nevládní organizace a kooperace	Tajná sdružení, řády, bratrstva, humanitární a dobročinné organizace a spolky
069	Muzea. Muzeologie. Muzejnictví. Výstavy	
070	Noviny. Tisk	
08	Souborná díla	
09	Rukopisy, prvotisky, staré tisky. Vzácná a pozoruhodná díla	
093	Prvotisky	
094	Staré tisky	
094.5	Tisky (19. stol.)	
095/096	Vzácná díla	
101	Filozofie	
133	Okultismus	
14(3)	Antická, starověká filozofie	
159.9	Psychologie	Psychologický výzkum
17	Etika. Morální filozofie	
2	Náboženství	Teologie. Religionistika
2-74	Náboženské právo. Církevní právo	
27-78	Křesťanská sdružení, spolky a organizace. Řeholní řády	
3	Společenské vědy	
314	Demografie. Populace	Populační vývoj. Pohyb obyvatelstva. Migrace
316	Sociologie	
32	Politika	Politika (obecně). Propaganda
322	Vztahy mezi církví a státem	
323	Vnitropolitický vývoj, politický život	
326	Otroctví	
327	Mezinárodní vztahy, světová politika	
33	Ekonomie	
339	Obchod	
34	Právo	
343.8	Vězeňství	
343.97	Kriminologie	
35	Veřejná správa	
355/359	Vojenství. Obrana země. Ozbrojené síly	
36	Zajištění duševních a materiálních potřeb	Sociální politika
37	Výchova a vzdělávání	
371	Školství	

39	Etnologie. Etnografie. Folklor	
394	Veřejný a společenský život. Každodenní život	
395	Společenské chování. Etiketa	
5	Přírodní vědy. Matematické vědy	
51	Matematika	
54	Chemie. Mineralogické vědy	
549	Mineralogie	
55	Vědy o Zemi. Geologické vědy	
56	Paleontologie	
57/59	Biologické vědy	
58	Botanika	
572	Antropologie	Politická sociální, kulturní, fyzická
61	Lékařské vědy. Lékařství	
614	Veřejné zdraví a hygiena	
62	Technika všeobecně	
623	Vojenská technika	
63	Zemědělství a příbuzné oblasti vědy a techniky	
634	Ovocnářství	
636.09	Veterinární lékařství	
64	Domácí hospodářství	
646	Odívání. Péče o tělo	
649	Domácí péče o děti, nemocné a hosty	
655	Polygrafie. Vydavatelství a knižní obchod	
656	Doprava	
68	Různá odvětví průmyslu a řemesel	
7.01/.09	Umění	
712	Plánování krajiny. Parky. Zahrady	
72	Architektura	
72/76	Výtvarné umění	
78	Hudba	
782	Divadelní hudba. Opera. Opereta. Muzikál	
79	Rekreace. Zábava. Volný čas. Hry. Sport	
791/793	Divadlo, film, tanec	
792	Divadelní představení	
80	Filologie	
81	Lingvistika. Jazyky	
82.0	Literatura (teorie)	
82	Literatura. Literární život	
821	Literatura v různých jazycích	
82-97	Náboženská literatura. Duchovní literatura	
902	Archeologie	
903	Pravěk	
904	Kulturní památky historického období obecně	
91	Geografie jako věda. Výzkum. Cestování	Objevné cesty
912	Mapy. Atlasy	912:904 Staré mapy

913	Regionální geografie	
913(4)	Geografie Evropy, reálie, cestování	
929	Biografie	Biografické a jim příbuzné studie
929.5/.9	Genealogie. Heraldika. Šlechta. Vlajky	
93/94	Dějiny (obecně)	
930	Historická věda. Pomocné vědy historické. Archivnictví	
930.85	Dějiny civilizace. Kulturní dějiny	
94(100)	Světové dějiny	
94(3)	Dějiny starověkého světa	
94(4)	Dějiny Evropy	
94(5)	Dějiny Asie. Orient	
94(6)	Dějiny Afriky	
94(7)	Dějiny Severní a Střední Ameriky	
94(72)	Dějiny Střední Ameriky a Karibské oblasti	
94(8)	Dějiny Jižní Ameriky. Latinská Amerika	

Francouzský revoluční kalendář

Francouzský revoluční kalendář byl kalendář zavedený ve Francii rozhodnutím Konventu v roce 1793. Leto počít začínal prvním dnem francouzské Republiky, tedy 22. září 1792. Kalendář byl zrušen Napoleonem 31. března 1805 (ve 13. roce Republiky).

rok Republiky	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	79
rok n.l.	1792	1793	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805	
1. vendémiaire	IX	22	22	22	23	22	22	23	23	23	23	24	23	23	
1. brumaire	X	22	22	22	23	22	22	23	23	23	23	24	23	23	
1. frimaire	XI	21	21	21	22	21	21	22	22	22	22	23	22	22	
1. nivôse	XII	21	21	21	22	21	21	22	22	22	22	23	22	22	
rok n.l.		1793	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805	1871
1. pluviôse	I	20	20	20	21	20	20	21	21	21	21	22	21		
1. ventôse	II	19	19	19	20	19	19	20	20	20	20	21	20		20
1. germinal	III	21	21	21	21	21	21	22	22	22	22	22	22		22
1. floréal	IV	20	20	20	20	20	20	21	21	21	21	21	21		21
1. prairial	V	20	20	20	20	20	20	21	21	21	21	21	21		21
1. messidor	VI	19	19	19	19	19	19	20	20	20	20	20	20		
1. thermidor	VII	19	19	19	19	19	19	20	20	20	20	20	20		
1. fructidor	VIII	18	18	18	18	18	18	19	19	19	19	19	19		
1. sansculottide	IX	17	17	17	17	17	17	18	18	18	18	18	18		
6. sansculottide	IX		22				22				23				

Rok Republiky uvedený v horním řádku odpovídá konci jednoho a začátku následujícího roku Gregoriánského kalendáře - proto je sloupec dělen změnou letopočtu.

OBSAH

Standardy:.....	1
Přehled polí RDA/MARC 21 – staré tisky.....	2
008 Údaje pevné délky - specifikace pro knihy (NO).....	6
041 Kód jazyka (O).....	8
044 Kód země vydání (NO)	9
072 Kód předmětové kategorie (O).....	10
100 Hlavní záhlaví pro osobní jména (NO)	11
110 Hlavní záhlaví / jméno korporace (NO).....	16
245 Údaje o názvu a odpovědnosti (NO).....	18
246 Variantní názvy (O).....	26
250 Údaje o vydání (NO).....	29
264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech (O)	30
300 Fyzický popis (O).....	35
336 Typ obsahu (O).....	39
338 Typ nosiče (O).....	39
500 Všeobecná poznámka (O)	40
505 Formalizovaná poznámka k obsahu (O).....	41
510 Citace a odkazy (O).....	43
590 Poznámka o defektním exempláři (O).....	45
655 Rejstříkový termín - žánr/forma (O)	46
700 Vedlejší záhlaví – osobní jméno (O).....	47
710 Vedlejší záhlaví – jméno korporace (O)	49
910 Lokační údaje pro SK (NO)	51
984 Místo vydání – staré tisky (O).....	51
903 Kód starého tisku.....	51
Zpracování konvolutů	52
Gramatické členy - celkový přehled.....	52
Přepis švabachu	54
Klávesové zkratky	57
Počty listů ve složkách dle formátů.....	58
KONSPEKT	59
Francouzský revoluční kalendář.....	62